

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Warszawa, 15. XII. 1950 r. Nr 24 (186) R. VII

TREŚĆ NUMERU:

Uchwała Rady Państwa z dnia 11 listopada 1950 r. w sprawie wykładni przepisów o zmianie systemu pieniężnego

J. Zaklewicz: W obronie pracujących chłopów przed wyzyskiem ze strony bogaczy wiejskich

E. Stadniak: Prace przygotowawcze do zamknięcia rachunkowych rad narodowych za r. 1950

R. Paulisz: O publicznej gospodarce lokalami

J. Hulanicka: Wybory ławników do sądów powszechnych ważnym zadaniem rad narodowych

T. Hattowski: Przygotowanie planu pracy komisji gminnej rady narodowej

Z. Kawa, Sekretarz Prezydium MRN w Kielcach: MRN Kielce mobilizuje masy pracujące do poprawy komunalnych warunków swego bytu

W. Bogdańska, Członek Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie: Z sesji wyjazdowej Woj. R. N. w Szczecinie

Fr. Grochalski, Przewodniczący Prezydium Woj. R. N. w Łodzi: Rady narodowe woj. łódzkiego, a Powszechna Organizacja „Służba Polsce“

O. Kuchcińska, Z-ca Przewodniczącego Prezydium PRN w Wągrowcu: O pracach rad i komisji pow. wągrowieckiego

M. Szpringer: Prezydium Woj. R. N. w Katowicach czuwa nad pracą terenu

Notatki z życia rad narodowych

Nasi korespondenci piszą:

A. Grzybowski, Przewodniczący Prezydium PRN w Tarnowie: W jaki sposób PRN w Tarnowie wiąże się z masami ludowymi

J. Kulpa, Kierownik Wydz. Ogólnego Prezydium PRN w Strzelinie: O pracy PRN w Strzelinie

Z działalności rad w ZSRR

Przygotowanie wyborów do Rad Delegatów Ludu Pracującego w ZSRR

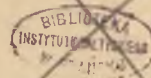
Przegląd ustawodawstwa

Głosy prasy

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Okólnik Nr 36 Kancelarii Rady Państwa w sprawie wyboru ławników sądowych

Bezpłatny dodatek do numeru
broszura

36

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Nr 24 (186)

Warszawa, 15 grudnia 1950 r.

Rok VII

OMoz

Poniżej zamieszczamy Uchwałę Rady Państwa z dn. 11 listopada 1950 r., mającą doniosłe znaczenie dla oddłużenia szerszych rzesz chłopów mało i średniorolnych.

Na str. 2 zamieszczamy na ten temat artykuł J. Żakiewicza p. t. „W obronie pracujących chłopów przed wyzyskiem ze strony bogaczy wiejskich”, w którym Czytelnicy znajdą bliższe omówienie oraz wyjaśnienie na przykładach sposobu stosowania powyższych przepisów.

Uchwała Rady Państwa z dnia 11 listopada 1950 r.

w przedmiocie wykładni i ustalenia zasad stosowania art. 8 ustawy z dnia 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 459) i § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 października 1950 r. w sprawie określenia stosunku przeliczenia niektórych zobowiązań (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 461)

Rada Państwa po rozważeniu wniosku Generalnego Prokuratora Rzeczypospolitej z dnia 9 listopada 1950 r. w przedmiocie wykładni i ustalenia zasad stosowania art. 8 ustawy z dnia 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 459) i § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 października 1950 r. w sprawie określenia stosunku przeliczenia niektórych zobowiązań (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 461), na podstawie art. 4 ustawy z dnia 20 lipca 1950 r. o Prokuraturze Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 346) uchwala:

1. Ustala się następującą wykładnię i zasady stosowania wymienionych we wniosku Generalnego Prokuratora Rzeczypospolitej przepisów:

1) przepis § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 października 1950 r. w sprawie określenia stosunku przeliczenia niektórych zobowiązań (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 461), wydanego na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy

z dnia 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 456) — stosuje się zarówno do zobowiązań pieniężnych, jak do zobowiązań niepieniężnych;

2) wysokość świadczenia, które podlega przeliczeniu w myśl § 3 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów, zostaje zredukowana do jednej trzeciej przedmiotu świadczenia przy zobowiązaniach pieniężnych oraz przy podzielnych zobowiązaniach niepieniężnych (np. przy zobowiązaniach świadczenia usług lub dania podzielnych rzeczy);

3) przy zobowiązaniach niepieniężnych niepodzielnych umorzenie zobowiązania może nastąpić przez uiszczenie jednej trzeciej jego równowartości w pieniądzu.

2. Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 30 października 1950 r.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
PRZEWODNICZĄCY RADY PAŃSTWA
Rolaław Bierut

Dział 36/104

J. ZAKIEWICZ

W obronie pracujących chłopów przed wyzyskiem ze strony bogaczy wiejskich

Zadłużenie małorolnych i średniorolnych chłopów wobec bogaczy wiejskich miewa różne formy: raz są to pożyczki udzielone na lichwiarskich warunkach w pieniądzach lub w zbożu, kiedy indziej znowu chłop pracujący winien jest bogaczowi za wymłócenie zboża na jego młóckarni, bądź za konia wypożyczonego do roboty lub za wypas bydła na pastwisku bogacza.

Wszystkie te formy zadłużenia stanowiły ciężkie brzemie gospodarcze dla małorolnych i średniorolnych chłopów, powodując nieraz ich ruinę, a w każdym razie uzależniając biedotę chłopską od bogaczy wiejskich.

Reforma walutowa w dużej mierze to zagadnienie rozwiązała uwzględniając interesy mało i średniorolnych chłopów

Rozporządzenie Rady Ministrów z 28 października 1950 r. w sprawie określenia stosunku przeliczenia niektórych zobowiązań (Dz. U.R.P. Nr 50, poz. 461) ustaliło, że zobowiązania posiadaczy gospodarstw rolnych o przychodowości ustalonej przy wymiarze podatku gruntowego na 1950 r. poniżej 360.000 zł w starej walucie oraz zobowiązania robotników rolnych — podlegają przeliczeniu według 100 zł dawnych za 1 złoty w nowej walucie, jeżeli wierzycielem jest posiadacz gospodarstwa o przychodowości powyżej 360.000 zł. dotychczasowych.

W ten sposób wszystkie zobowiązania małorolnych i średniorolnych chłopów, jak też zobowiązania robotników rolnych wobec bogaczy wiejskich zostały zmniejszone o 2/3 poprzedniej należności.

Na przykład, jeżeli małorolny był winien bogaczowi wiejskiemu kwotą 30.000 zł w starej walucie, to obecnie jest mu dłużny tylko 300 zł w nowym pieniądzu. Nie ma przy tym znaczenia, czy dług był zaciągnięty ze skryptem dłużnym, czy też został zabezpieczony weksłami lub hipoteką.

Należy zaznaczyć, że wyżej opisanemu przeliczeniu podlegają nie tylko zobowiązania pieniężne. Jak to już nadmieniono we wstępie, zadłużenie chłopów pracujących przejawia się nie tylko w pożyczkach pieniężnych, ale także w zobowiązaniach w naturze i w odrobku, co jest charakterystyczne dla stosunków wiejskich. Te formy zobowiązań są nieraz cięższe aniżeli zobowiązania pieniężne i były szeroko rozpowszechnione. Rada Państwa, w uchwale z 11 listopada 1950 r. o wykładni cytowanego wyżej przepisu rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 28 października 1950 r. (Monitor Polski Nr A-123 poz. 1515) wyjaśniła, że przepisy o uprzywilejowanym dla pracujących chłopów przeliczeniu zobowiązań stosują się zarówno do zobowiązań pieniężnych jak też do zobowiązań niepieniężnych.

W ten sposób ulegają również zmniejszeniu o 2/3 części wszystkie zobowiązania niepieniężne mało i średniorolnych chłopów oraz robotników rolnych wobec bogaczy wiejskich.

Wymieniona uchwała Rady Państwa obok tej zasadniczej wykładni zawiera wyjaśnienie, w jaki sposób

przeprowadza się zmniejszenie zobowiązań niepieniężnych, które — z uwagi na swój charakter — mogą być podzielne, bądź niepodzielne.

W pierwszym przypadku, o ile zobowiązanie niepieniężne polega na obowiązku do świadczenia rzeczy lub usług podzielnych — wysokość takiego zobowiązania zmniejsza się o 2/3.

Na przykład: robotnik rolny był zobowiązany przed dn. 29.X. 50 r. do odrobienia bogaczowi za wypas swojej krowy 15 dniówek robocizny; obecnie jest on zobowiązany do odrobienia tylko 5 dniówek.

Drugi przykład: małorolny chłop był winien przed dn. 29.X. 50 r. bogaczowi wiejskiemu 6 metrów żyta za wypożyczenie maszyn rolniczych, obecnie dług jego został zredukowany do 2 metrów żyta.

Jeśli natomiast zobowiązanie niepieniężne polega na obowiązku świadczenia rzeczy niepodzielnej, to — zmniejszenie wysokości zobowiązania następuje w ten sposób, że dłużnik może uiszczyć swój dług przez zapłacenie wierzycielowi 1/3 równowartości świadczenia niepieniężnego — w pieniądzu.

Na przykład: średniorolny chłop za pożyczkę w pieniądzu zobowiązał się do dostarczenia bogaczowi wiejskiemu wieprza wagi 100 kg. Obecnie może zwolnić się ze swego zobowiązania przez zapłacenie wierzycielowi kwoty pieniężnej stanowiącej 1/3 wartości takiego wieprza.

Dla wyczerpania wyjaśnień odnośnie sposobu regulowania zredukowanych zobowiązań należy jeszcze zaznaczyć, że omówione przepisy nie mają wpływu na inne warunki ich płatności, poza ustaleniem ich wysokości. W szczególności nie zmieniają one umówionych terminów, ani też ewentualnego rozłożenia płatności na raty. Jeśli więc np. zobowiązanie miało być płatne w kilku ratach, to nadal należy je regulować w ratach — z tą oczywiście zmianą, że każda rata ulega zmniejszeniu do 1/3 części wysokości.

Jak z powyższego wynika, przepisy prawne unormowały sprawę uregulowania obciążeń w stosunkach wiejskich w ten sposób, aby brzemie długów i obciążeń pracującego chłopstwa odpowiednio zredukować, aby wzmocnić pozycję ekonomiczną małorolnych i średniorolnych chłopów wobec wiejskich wyzyskiwaczy i niezależnie ich od tych ostatnich.

Jak wynika z sygnałów terenu bogacze wiejscy starają się wyłudzić od swych dłużników więcej, niż im się należy według omawianych przepisów. Tłumaczą oni przy tym obłudnie, że z ich strony nie ma żadnego wyzysku. Jeżeli małorolny chłop nie chce im płacić w stosunku 3 zł za dawne 100 zł grożą, że nie będą w przyszłości udzielać pożyczek, że nie sprzedadzą więcej mleka, nie pomogą w obróbce pola itp. Już w czasie wymiany pieniądza zdarzały się przypadki oszukańczych transakcji, kiedy bogacze dawali starą walutę przy kupnie u nieświadomych małorolnych chłopów. Takie same obec-

nie będą oni chcieli wykorzystać nieświadomych dłużników i ściągać od nich całą należność według przełiczenia 3 za 100.

Takie próby jednak trzeba w zarodku paraliżować przez odpowiednie uświadamianie wszystkich zainteresowanych. W akcji tej winny współdziałać zarówno organa rad narodowych, zwłaszcza ich komisje (specjalnie komisja rolna), jak i organizacje polityczne oraz społeczne.

E. STADNIK

Prace przygotowawcze do zamknięć rachunkowych rad narodowych za rok 1950

Za dwa tygodnie skończy się rok obrachunkowy 1950, w którym po raz ostatni zamknięcia rachunkowe rad narodowych będą sporządzone według dotychczasowych zasad, rok 1951 — pierwszy rok — w którym gospodarka rad narodowych, oparta na Narodowym Planie Gospodarczym, będzie prowadzona całkowicie według nowych, socjalistycznych zasad.

I — jak bywało dotychczas — po zamknięciu rachunków prezydium rad narodowych sporządzą roczne sprawozdania rachunkowe, które przedstawią radom narodowym z wnioskami o udzielenie pokwitowań z działalności za czas ubiegły.

Będą to jednak dalsze czynności. Obecnie na pierwszy plan wysuwają się prace przygotowawcze do zamknięć rachunkowych.

Przypomnienie o konieczności wykonania odpowiednich prac przygotowawczych jest szczególnie aktualne w odniesieniu do referatów finansowych w gminach i małych miastach, w których prace nad zamknięciami rachunkowymi — jak to wykazuje praktyka — często są rozpoczynane dopiero po upływie roku obrachunkowego (w styczniu roku następnego). Ponieważ prace te nie zawsze są poprzedzone odpowiednim przygotowaniem rachunków do zamknięcia, przeto nie dają właściwego efektu.

Należy więc bezzwłocznie przystąpić do uporządkowania księgowości. W ciągu grudnia powinny być usunięte ewentualne zaległości w księgowaniu tak, aby pod koniec miesiąca księgowanie odbywało się bieżąco i aby w dniu 30 grudnia (31 grudnia przypada w tym roku na niedzielę) bezwzględnie można było zamknąć księgę kasową i saldo uzgodnić z rachunkiem kasy w księdze Dziennik - Główna.

Oczywiście, w kasie nie mogą pozostawać nieprzebiegane rachunki, pokwitowania ani też inne dowody wypłat gotówkowych.

W przypadku stwierdzenia, że w kasie znajduje się więcej lub mniej gotówki, niż wykazuje księga kasowa i rachunek kasy w księdze Dziennik - Główna, należy różnicę pomiędzy stanem faktycznym a stanem ksiązkowym przeksięgować przez rachunek Dłużników i wierzycieli, obciążając za ewentualne manco kasowe

W tych przypadkach, gdy dłużnicy już uiszcili swe zobowiązania po dn. 29.X. 1950 r., nie korzystając z ich zmniejszenia do $\frac{1}{3}$ części, należy ich pouczyć, że mogą dochodzić zwrotu odpowiedniej części nadpłaconej.

Gminne rady narodowe przy współpracy miejscowego aktywu organizacji politycznych i społecznych powinny spowodować, aby wszyscy zainteresowani chłopi byli dobrze poinformowani, w jakiej części ulegają redukcji ich długi wobec bogaczy.

konto osobiste kasjera, a uznając za ewentualną nadwyżkę konto nadwyżek kasowych.

Po zakończeniu roku obrachunkowego rada narodowa zadecyduje o przeznaczeniu ewentualnie stwierdzonej nadwyżki kasowej.

Wszystką gotówkę z dnia 30 grudnia 1950 r. powinno się tego samego dnia odprowadzić do banku (P.K.O.) na własny rachunek bieżący, podkreślając tym rozdział pomiędzy obrotami kasowymi 1950 r. a obrotami 1951 r.

W ciągu grudnia szczególną uwagę należy zwrócić na bieżące księgowanie. Bieżące należy dokonywać zapisów nie tylko w samej księdze Dziennik - Główna, lecz także w księgach szczegółowych, aby możliwie w jak najkrótszym czasie można było te księgi z sobą uzgodnić i uzyskać ściśle informacje o stanie poszczególnych rachunków w celu przeprowadzenia likwidacji niektórych z tych rachunków.

W ciągu grudnia powinno się w szczególności przeprowadzić akcję likwidacji zaliczek budżetowych. Znajdąc stan poszczególnych rachunków, powinno się zwłaszcza wezwać wszystkie osoby, które pobrały zaliczki na wykonanie zadań budżetowych, aby najpóźniej do dnia 30 grudnia b. r. wpłaciły do kasy rady narodowej lub na właściwe konto w banku kwoty niewyrozchodowane i przedstawiły odpowiednie dowody (rachunki, pokwitowania itp.) na kwoty wyrozchodowane. Rachunek zaliczek budżetowych musi być z końcem roku obrachunkowego wyrównany, to znaczy nie może wykazywać żadnego salda na rok następny.

Ściągając własne należności, nie można zapominać o zobowiązaniach. Trzeba więc stopniowo spłacać wszelkie zobowiązania, przekazując w pierwszym rzędzie sumy przechodnie, a następnie regulować zobowiązania wobec wierzycieli, tak, aby w rachunku zamknięcia figurowały co najwyżej zobowiązania objęte listą wierzycieli i pochodzące z ostatnich dni grudnia. Wszystkie inne zobowiązania powinny być w miarę możliwości uregulowane przed 31 grudnia br.

Dużym ułatwieniem w uzgodnieniu ksiąg i sporządzeniu zamknięcia ostatecznego będzie operowanie próbnym zamknięciem rachunków głównych, czyli

zbiorowych (Kasy, Instytucji finansowych, Wydatków budżetowych itd.), jak też próbnymi zamknięciami sporządzonymi dla każdego z rachunków głównych (zbiorowych) z osobna.

Formularze próbnych zamknięć można sobie przygotować samemu według następujących wzorów:

już ustalone i niezmiennie, można od razu wypełnić atrymentem.

Próbne zamknięcie rachunków głównych będzie zestawieniem, opracowanym na podstawie próbnego zamknięcia poszczególnych rachunków głównych, sporządzonych według tego samego wzoru z tą tylko róż-

Próbne zamknięcie rachunków głównych na dzień 31 grudnia 1950 r.

L. P.	Nazwa rachunku głównego (zbiorowego)	Obroty za 1950 r. do poz. . . . . wł.		S a l d a		Pozycje regulacyjne		Zamknięcie sum budżetowych		Zamknięcie sum pozabudżetowych	
		W-n	Ma	W-n	Ma	W-n	Ma	W-n wydatki	Ma dochody	W-n aktywa	Ma pasywa
1	Kasa										
2	Instytucje finansowe										
3	Wydatki budżetowe itd.										

W rubryce „Obroty za 1950 r. do poz. . . . . wł.“ należy podać ogólne sumy obrotów za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1950 r. wraz z rachunkiem otwarcia na dzień 1 stycznia 1950 r.

W przypadku sumowania obrotów za każdy miesiąc oddzielnie i łączenia sum miesięcznych obrotów w sposób niżej podany:

obroty za miesiąc listopad	1.246,75 zł
obroty za poprzednie miesiące	14.193,15 zł
razem	15.439,90 zł

oraz w przypadku, kiedy zaistnieje potrzeba wyłączenia z ogólnej sumy obrotów rachunku otwarcia na 1 stycznia 1950 r., można w miejsce rubryki „Obroty za 1950 r. do poz. . . . . wł.“ wstawić następujące rubryki:

Rachunek otwarcia sum pozabudżetowych na dzień 1 stycznia 1950 r.		Obroty za 11 miesięcy		Obrotów za m-c grudzień 1950 r. do poz. . . . . wł.		R a z e m o b r o t y	
W-n	Ma	W-n	Ma	W-n	Ma	W-n	Ma

Wskazanie w rubryce „Obroty za 1950 r. . . . .“ lub w rubryce „Obroty za m-c grudzień 1950 r. . . . .“ pozycji ostatniego zapisu w księdze Dziennik - Główna jest konieczne, ponieważ próbne zamknięcie będzie obejmowało obroty wynikające z zapisów faktycznie dokonanych do dnia 31 grudnia 1950 r., a więc bez zapisów dokonanych później (np. w styczniu lub lutym 1951 r.) pod datą 31 grudnia 1950 r., których kwoty będą podawane później w rubryce „Pozycje regulacyjne“. Kwoty te do chwili ostatecznego zamknięcia mogą ulegać zmianom, dlatego też rubryki „Pozycje regulacyjne“, „Zamknięcie sum budżetowych“ i „Zamknięcie sum pozabudżetowych“ należy wypełniać ołówkiem z wyjątkiem, ażeby łatwiej było wprowadzać późniejsze zmiany drogą wytarcia tekstu nieaktualnego. Natomiast rubryki poprzednie, jako zawierające sumy

nią, że rubryka „Nazwa rachunku głównego (zbiorowego)“ otrzyma w formularzu próbnego zamknięcia konkretnego rachunku głównego (zbiorowego) tytuł „Nazwa indywidualnego konta“ i że dla rachunków budżetowych, t. j. dla rachunków Wydatków budżetowych i Dochodów budżetowych nie będzie aktualną rubryka „Zamknięcie sum pozabudżetowych“, a dla rachunków pozabudżetowych (np. Instytucje finansowe, sumy przechodnie) nie będzie aktualną rubryka „Zamknięcie sum budżetowych“.

Próbne zamknięcie nie tylko ułatwi uzgodnienie księgi Dziennik - Główna z księgami szczegółowymi, lecz jeszcze będzie codziennie informowało o stanie rachunków i o dotychczas ustalonych wynikach gospodarki budżetowej, a po uwzględnieniu wszystkich transakcji da jasny i wyraźny obraz ostatecznego zamknięcia, które ma być sporządzone w księgach.

Wreszcie próbne zamknięcie w dużym stopniu uchroni od pomyłek, a w dalszej konsekwencji od poprawiania i skreślania błędnych zapisów w ostatecznym zamknięciu.

Posługując się próbnym zamknięciem rachunków, należy po wpisaniu w dniu 30 grudnia do księgi Dziennik - Główna wszystkich transakcji, na które były w tym dniu przygotowane dowody do księgowania, podkreślić ostatni zapis, poczynając od rubryki „Suma ogólna“ w prawo, podsumować obroty i wpisać sumy pod linią podkreślenia jak na poniższym przykładzie:

Sumowania tego nie podkreślamy podwójną linią, ponieważ później doliczymy do niego dalsze, końcowe obroty.

(Księga Dziennik-Główna)

Miesiąc grudzień 1950 r.

1 Dzień	2 Pozycja	3 Nr asygn.		4 Folio	5 T R E S C	6 Suma ogólna	7 K a s a				8 Instytucje finansowe			
		P.	R.				W-n	Ma	W-n	Ma	W-n	Ma		
					Z przeniesienia .	22.426 10	5.268 05	5.000 —	5.697 20	3.862 70	itd.			
30	1168	392		45	Z Sawicki — za zwróconą zaliczkę .	300 —	300 —							
	1169		705	9	Wpłacono do PKO na r-k własny . .	568 05		568 05	568 05					
					—	23.293 15	5.568 05	5.568 05	6.265 25	3.862 70				

Następnie należy przygotować próbne zamknięcia poszczególnych rachunków głównych (zbiorowych), wypełniając rubryki: „L. p.“, „Nazwa indywidualnego konta“ i „Obroty za 1950 r. do poz. 1169 wł.“ (poz. 1169 oznacza w danym przykładzie ostatni zapis, po którym następuje sporządzenie zamknięcia próbnego), uzgodnić sumy obrotów poszczególnych rachunków głównych w księdze Dziennik-Główna z sumami obrotów wykazanych w zamknięciach próbnych omawianych rachunków, po czym wyprowadzić w tych zamknięciach salda, jak na poniższym przykładzie:

sięczne za grudzień (w podanym wyżej przykładzie do poz. 1169 wł.)

W ten sposób będzie dokonane pierwsze uzgodnienie ksiąg, wymagające najwięcej pracy.

Następne i zarazem ostatnie uzgodnienie będzie o wiele krócej trwało, gdyż obejmie tylko końcowe zapisy.

Po pierwszym uzgodnieniu ksiąg i wyprowadzeniu sald w zamknięciach próbnych przystąpimy do księgowania pod datą 31 grudnia 1950 r. końcowych transakcji 1950 r., których dowody nadejdą po 31 grudnia tegoż roku. Transakcje te wpisujemy w księdze

Próbne zamknięcie r-ku

na dzień 31 grudnia 1950 r.

Instytucje finansowe

L. P.	Nazwa indywidualnego konta	Obroty za 1950 r. do poz. 1169 wł.				S a l d a"				Pozycje regulacyjne				Zamknięcie sum pozabudżetowych			
		W-n		Ma		W-n		Ma		W-n		Ma		W-n aktywa		Ma pasywa	
1	Powszechna Kasa Oszczędności . .	4.774	05	2.662	70	2.111	35	—									
2	Bank Rolny Oddz. Iłża	1.491	20	1.200	—	291	20	—									
	Razem	6.265	25	3.862	70	2.402	55	—									

Równocześnie należy wyprowadzić na indywidualnych kontach w księgach szczegółowych sumy mie-

Dziennik-Główna bezpośrednio pod sumą poprzednich obrotów, jak na poniższym przykładzie:

(Księga Dziennik-Główna)

Miesiąc grudzień 1950 r.

1 Dzień	2 Pozycja	3 Nr asygn.		4 Folio	5 T R E S C	6 Suma ogólna	7 K a s a				8 Instytucje finansowe			
		P.	R.				W-n	Ma	W-n	Ma	W-n	Ma		
					Z przeniesienia .	22.426 10	5.268 05	5.000 —	5.697 20	3.862 70	itd.			
30	1168	392		45	Z. Sawicki — za zwróconą zaliczkę .	300 —	300 —							
	1169		705	9	Wpłacono do PKO na r-k własny . .	568 05		568 05	568 05					
					—	23.293 15	5.568 05	5.568 05	6.265 25	3.862 70				
31	1170	Nota	72	14	J. Adamski — za wpłac. do PKO składkę ogn. pg. wyc. z dn. 30.12.50 r.	100 —			100 —					
	1171	Nota	73	82	Gm. Spółdz. Samopomoc Chłop. w/m — za 100 kg. wapna pg r-ku z dn. 12.10.50 r.	78 —								

Będą to w szczególności obroty na r-kach w instytucjach finansowych, dotyczące ostatnich dni grudnia br., takie obroty, jak na powyższym przykładzie pod poz. 1171, kiedy przy uzgadnianiu r-ku Gminnej Spół-

Po wpisaniu w podanym w poprzednim przykładzie formularzu próbnego zamknięcia r-ku Instytucje finansowe kwoty transakcji zaksięgowanej pod poz. 1170, zamknięcie to będzie wyglądało jak niżej:

Próbne zamknięcie r-ku Instytucje finansowe
na dzień 31 grudnia 1950 r.

L. p.	Nazwa indywidualnego konta	Obroty za 1950 r. do poz. 1169 wł.		Salda		Pozycje regulacyjne		Zamknięcie sum pozabudżetowych							
		W-n	Ma	W-n	Ma	W-n	Ma	W-n aktywa	Ma pasywa						
1	Powszechna Kasa Oszczędności . . .	4.774	05	2.562	70	2.111	35	—	—	100	—	—	2.211	35	—
2	Bank Rolny Oddział Iłża	1.491	20	1.200	—	291	20	—	—	—	—	—	291	20	—
	Razem	6.265	25	3.862	70	2.402	55	—	—	100	—	—	2.502	55	—

dzielni Samopomoc Chłopska okazało się że nie zaksięgowaliśmy we właściwym czasie r-ku z dnia 12 października 1950 r. na 100 kg. wapna i dopiero teraz księgujemy tę opuszczoną transakcję. Wreszcie będzie tu zaksięgowana lista wierzycieli, której zestawienie ułatwi nam próbną zamknięcie r-ku Wydatków budżetowych, rozliczenia z własnymi zakładami i przedsiębiorstwami i inne.

Po zaksięgowaniu tych transakcji wpisujemy ołówkiem zwyczajnym kwoty transakcji w próbnym zamknięciu poszczególnych rachunków w rubryce „Pozycje regulacyjne“. Np. kwotę transakcji zaksięgowanej pod poz. 1170 w wysokości 100 zł odnotowujemy w zamknięciu próbnym r-ku Instytucje finansowe na koncie PKO w rubr. „Pozycje regulacyjne“ po stronie Winien, a w zamknięciu próbnym r-ku Sumy przechodnie na koncie składki ogniowej po stronie Ma i po dodaniu kwot wykazanych w rubryce „Pozycje regulacyjne“ do kwot wykazanych w rubr. „Salda“ wyprowadzamy ostateczne salda w rubryce „Zamknięcie sum pozabudżetowych“.

Gdyby na powyższym rachunku zaszły później dalsze zmiany (np. na koncie Banku Rolnego Oddz. Iłża) wówczas w rubr. „Pozycje regulacyjne“ należałoby wpisać kwotę transakcji zaksięgowanej w dalszej kolejności pod datą 31 grudnia 1950 r., zmieniając odpowiednio podsumowanie tej rubryki oraz kwoty w rubr. „Zamknięcie sum pozabudżetowych“. Zmiany te można dowolnie wprowadzać aż do ostatecznego ustalenia stanu kont.

Równoległe powinno być aktualizowane próbną zamknięcie rachunków głównych, zawierające globalne sumy próbną zamknięcie indywidualnych rachunków. Zamknięcie to umożliwi księgowemu udzielenie przewodniczącemu prezydium rady narodowej w każdej chwili dokładnych i pewnych informacji o tym, jak się kształtują wyniki działalności gospodarczej za ubiegły okres. Poza tym, ujawniając zawczasu wszystkie braki i błędy, przyspieszy ono znacznie dokonanie ostatecznego zamknięcia.

Próbne zamknięcie rachunków głównych w ostatniej fazie ilustruje poniższy przykład:

Próbne zamknięcie rachunków głównych na dzień 31 grudnia 1950 r.

L. p.	Nazwa rachunku głównego (zbiorowego)	Obroty za 1950 r. do poz. 1169 wł.		S a l d a		Pozycje regulacyjne		Zamknięcie sum budżetowych		Zamknięcie sum pozabudżetowych											
		W-n	Ma	W-n	Ma	W-n	Ma	W-n wydatki	Ma dochody	W-n aktywa	Ma pasywa										
1	Kasa	5.568	05	5.568	05	—	—	—	—	—	—										
2	Instytucje finansowe	6.265	25	3.862	70	2.402	55	—	100	—	2.502	55									
3	Wydatki budżetowe	3.120	—	60	—	3.060	—	1.750	38	4.772	—										
4	Dochoły budżetowe	45	10	4.977	20	—	4.932	10	—	125	15	5.057	25								
5	Dłużnicy i wierzyciele	382	—	115	—	273	40	6	40	1.066	40	—	277	80	1.072	80					
6	Sumy przechodnie	5.926	85	6.133	—	—	206	15	78	35	100	—	—	—	227	80					
7	Zaliczki zwrotne	462	—	462	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
8	Zaliczki budżetowe	850	—	200	—	650	—	—	650	—	—	—	—	—	—	—					
9	Przedsiębiorstwa i zakłady własne	108	90	1.915	20	—	1.806	30	46	80	—	—	—	—	1.759	50					
10	Niedobory i nadwyżki budżetowe	565	—	—	—	565	—	—	—	285	25	—	—	565	—	285	25				
	Razem	23.293	15	23.293	15	6.950	95	6.950	95	1.979	35	1.979	55	5.057	25	5.057	25	3.345	35	3.345	35

W powyższym przykładzie okres ubiegły (1950 r.) zamknięto nadwyżką budżetową w kwocie 285,25 zł. Nadwyżkę tę wykazujemy w rachunku Niedobory i nadwyżki budżetowe w rubryce „Zamknięcie sum budżetowych“ w stanie czynnym (Winni) i w rubryce „Zamknięcie sum pozabudżetowych“ w stanie biernym (Ma). Oprócz tego na rachunku Niedobory i nadwyżki budżetowe ulega wykazaniu w rubryce „Zamknięcie sum pozabudżetowych“ w stanie czynnym (Winni) suma niedoborów budżetowych z lat ubiegłych 565,00 zł.

Na zakończenie pragnę wspomnieć o potrzebie przeprowadzenia inwentaryzacji według stanu z dnia 31 grudnia 1950 r. majątku pozostającego w administracji rad narodowych, a w szczególności posiadanych materiałów i zapasów (np. opału, materiałów piśmiennych, materiałów pędnych) oraz wszelkich ruchomości jak na przykład mebli, urządzeń biurowych, sprzętu drogowego.

Inwentaryzację, polegającą na przeliczeniu względnie przemierzeniu lub przeważeniu oraz ustaleniu wartości posiadanych przedmiotów majątkowych można przeprowadzić — jeżeli chodzi o przedmioty wpisane do księgi inwentarzowej i odpowiednio naceho-

wane (np. meble i urządzenia biurowe), a w których zmiany są na ogół rzadkie — w drodze porównania stanu ksiązkowego ze stanem faktycznym.

Przedmioty, których stan ulega ciągłym zmianom jak np. materiały piśmienne, pędne, opał, materiały budowlane i drobny sprzęt drogowy najpraktyczniej byłoby najpierw spisać z natury (to znaczy ustalić stan rzeczywisty), a później porównać ze stanem wykazywanym przez księgi materiałowe.

Przed przystąpieniem do prac inwentaryzacyjnych powinno się magazyny i składy odpowiednio uporządkować, segregując przedmioty podlegające inwentaryzacji według rodzajów i gatunków, oraz układając je w sposób przejrzysty, umożliwiający szybkie przeliczenie względnie przemierzenie lub przeważenie (np. po 100 sztuk, po 100 kg).

W razie stwierdzenia przyrostu lub ubytku przedmiotów inwentaryzowanych w stosunku do stanu ksiązkowego należy — po uprzednim wyjaśnieniu przyczyn powstania różnic pomiędzy stanem faktycznym a stanem ksiązkowym — odpowiednio skorygować stan ksiązkowy.

R. PAULISZ

O publicznej gospodarce lokalami

Dekret z dnia 21.XII.1945 r. znowelizowany ustawą z dnia 20.VII.1950 r., którego jednolity tekst został ogłoszony obwieszczeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 16.VIII.1950 r. (Dz. U. R. P. Nr 36 z dnia 26.VIII. 1950 r.) w art. 1 stanowi, że „dopóki odbudowa zniszczonych miast i osiedli nie zapewni dostatecznej ilości pomieszczeń dla instytucji publicznych, oraz nie zaspokoi potrzeb mieszkańców“ w szeregu większych miast w dekreście wymienionych, oraz w osiedlach, w których na wniosek Woj. Rady Narodowej Rada Ministrów wprowadzi publiczną gospodarkę lokalami, najem lokali zarówno mieszkalnych jak i użytkowych odbywa się na zasadach w dekreście wyszczególnionych.

Pomimo wprowadzenia publicznej gospodarki lokalami w danej miejscowości pewne budynki i lokale przepisom dekretu nie podlegają. Budynki te i lokale są wyliczone w art. 3 i 4 dekretu; są to: 1) nowowzniesione budynki oraz budynki i lokale odremontowane ze zniszczeń wojennych więcej, niż w 33% na ziemiach odzyskanych, oraz więcej niż w 66% na pozostałym obszarze kraju; 2) lokale zajmowane przez świątynie i domy modlitwy uznanych wyznań religijnych; 3) lokale reprezentacyjne lub zajmowane przez przedstawicielstwa dyplomatyczne; 4) lokale w hotelach, gospodach i pensjonatach; 5) lokale położone wewnątrz państwowych zakładów i przedsiębiorstw wytwórczych dostępne jedynie przez zamknięty teren zakładu; 6) lokale położone w obrębie pasa wyłączeniowego kolei i lokale położone w obrębie portów i lotnisk. Wreszcie nie podlegają przepisom dekretu budynki i lokale znajdujące się pod zarządem władz wojskowych, lub władz bezpieczeństwa, oraz lokale zajmowane przez żołnierzy zawodowych lub funkcjonariuszy bezpieczeństwa. W stosunku do tych budynków i lokali wyłączonych spod publicznej gospodarki lokalami władza kwaterunkowa

żadnych uprawnień nie posiada, są one poza publiczną gospodarką i właściciel lub zarządca dysponuje nimi bądź na podstawie własnych przepisów prawnych (instytucje „ręki publicznej“ tak bowiem nazywać będziemy w niniejszym artykule osoby wymienione w art. 27 ust. 1 pkt. 1 dekretu) bądź na podstawie odnośnych przepisów prawa cywilnego.

Z chwilą wprowadzenia publicznej gospodarki lokalami właściciel nieruchomości zostaje pozbawiony prawa dysponowania lokalami i wyboru najemców. Jest on pod tym względem zastąpiony przez władzę kwaterunkową. Z chwilą objęcia lokalu przez osobę, której władza kwaterunkowa udzieliła „nakazu kwaterunkowego“, między tą osobą a właścicielem nieruchomości nawiązuje się stosunek najmu, który trwa aż do chwili cofnięcia nakazu przez władzę kwaterunkową. Wszelkie umowy o najem są z mocy samego prawa nieważne, a nawet karane.

Jedynie w okresie następującym bezpośrednio po wprowadzeniu publicznej gospodarki w ciągu 30 dni od dnia ogłoszenia norm zaludnienia lokator (najemca) ma prawo wprowadzić do części „niedoludnionej“ pomieszczenia osobę mającą prawo do uzyskania przydziału kwaterunkowego według własnego wyboru. Prawo to nie przysługuje właścicielowi budynku, który miał wolne mieszkanie, gdyż zamiarem ustawodawcy jest tutaj swobodny dobór osób mających zamieszkać w jednym lokalu, a nie przywilej dla aspołecznego właściciela nieruchomości, trzymającego wolne mieszkanie mimo istniejącego głodu lokalowego.

Gdy właścicielem lub zarządcą budynku jest instytucja „ręki publicznej“ użytkująca budynek na własne potrzeby lub na mieszkania dla swych pracowników, sama ona decyduje o przydziale lokalu, mimo wprowadzenia publicznej gospodarki lokalami w danej miej-

scowości, musi jedynie zawiadomić władzę kwaterunkową o dokonanych we własnym zakresie przydziałach. I tu jednak, o ile przydział wolnego lokalu nie nastąpi w ciągu dni 30-stu od daty zwolnienia lub zezwolenia na użytkowanie udzielonego przez władzę budowlaną (budynki remontowane), władza kwaterunkowa — za zezwoleniem woj. komisji lokalowej — może wolnym lokalem dysponować we własnym zakresie. Naturalnie, że powyższy ustęp odnoszący się do instytucji „ręki publicznej“ ma zastosowanie nie tylko w okresie bezpośrednim po wprowadzeniu publicznej gospodarki lokalami, lecz także przez cały czas jej trwania.

Wprowadzając publiczną gospodarkę lokalami właściwe rady narodowe ustalają na zasadach określonych przez Ministra Gospodarki Komunalnej wydanych w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Przewodniczącym PKPG w odniesieniu do lokali mieszkalnych i w odniesieniu do lokali użytkowych nie należących do „ręki publicznej“ normy zaludnienia. Odnośne zasady nie zostały jeszcze wydane, do czasu ich wydania obowiązują więc te normy, które uchwaliła właściwa rada narodowa wprowadzając publiczną gospodarkę lokalami. Normy w odniesieniu do lokali biurowych i użytkowych dla instytucji „ręki publicznej“ określane są każdorazowo przez woj. komisję lokalową i właściwa rada narodowa nie ma bezpośredniego wpływu na ich wielkość.

Osobą uprawnioną do otrzymania lokalu w miejscowości objętej publiczną gospodarką jest ten, którego praca lub zajmowane stanowisko wymaga zamieszkania w danej miejscowości, oraz osoby uczące się lub pobierające zaopatrzenie lub rentę z funduszków publ. (inwalidzi, emeryci). Władza kwaterunkowa, przydzielając lokal osobie uprawnionej, powinna uwzględnić inne osoby, posiadające prawo zamieszkania w danym mieszkaniu z tytułu pozostawania we wspólnocie domowej z osobą uprawnioną. Są nimi: współmałżonka, rodzice oraz rodzice małżonka, dzieci do lat 18 oraz inni krewni pozostający we wspólnocie domowej i na utrzymaniu osoby uprawnionej.

Dekret nie daje prawa do wysiedleń, jednak osoba, nie uprawniona do przydziału, może zamieszkiwać jedynie na powierzchni przydzielonej innej uprawnionej osobie. Stosunek najmu między taką nieuprawnioną osobą a osobą uprawnioną, która pozwoliła jej na zamieszkanie na własnej powierzchni mieszkalnej — regulowany jest przepisami prawa cywilnego i żaden stosunek między nią a władzą kwaterunkową nie istnieje. Władza kwaterunkowa w żadnym sensie nie potrzebuje się liczyć z prawami osoby nieuprawnionej, zaś w wypadku, gdyby osoba nieuprawniona zajmowała przestrzeń mieszkalną, na którą nie został wydany nakaz, przestrzeń ta przez władzę kwaterunkową winna być traktowana jako wolna.

Władzą kwaterunkową w miejscowościach objętych publiczną gospodarką lokalami jest właściwe prezydium rady narodowej. Jednak Rada Ministrów — wprowadzając na wniosek właściwej woj. rady narodowej publiczną gospodarkę lokalami w osiedlach podmiejskich, gdzie powodem wprowadzenia tej gospodarki nie są potrzeby własne w danej miejscowości, lecz trudności lokalowe miejscowości sąsiedniej — może podporządkować gospodarkę osiedla podmiejskiego gospodarce zainteresowanego miasta (np. gospodarkę lokalową Świd-

ra — Warszawie). W tym wypadku prezydium rady narodowej osiedla podporządkowanego winno wykonywać decyzje kwaterunkowe prezydium miasta, któremu gospodarka lokalowa została podporządkowana, gdyż ono jest władzą kwaterunkową na danym terenie.

Podstawowym obowiązkiem władzy kwaterunkowej jest dostarczenie instytucjom „ręki publicznej“ budynków i lokali na potrzeby własnej instytucji oraz budynków na potrzeby ich pracowników. Dotychczasowe nakazy wydane dla instytucji w odniesieniu do lokali, poza budynkami administrowanymi przez instytucję przeznaczonymi na mieszkania dla pracowników tracą moc obowiązującą.

Dotychczasowi użytkownicy tych lokali otrzymują na własne imię „nakazy kwaterunkowe“. W przyszłości władze kwaterunkowe nie mogą wydawać „nakazów“ przydzielających instytucjom „ręki publicznej“ poszczególne lokale mieszkalne, za wyjątkiem władz wojskowych i władz bezpieczeństwa.

Przydział budynków i lokali na potrzeby własne instytucji „ręki publicznej“ oraz budynków na potrzeby ich pracowników winien nastąpić na podstawie decyzji woj. komisji lokalowej zezwalającej na ubieganie się o taki przydział, przy czym decyzja ta nie może dotyczyć konkretnego lokalu lub budynku, lecz winna zawierać generalne postanowienie, iż dana instytucja winna otrzymać lokal w danej miejscowości oraz określić metraż tego lokalu.

Władza kwaterunkowa w miarę możliwości winna również dostarczyć lokali mieszkalnych dla osób upoważnionych do zamieszkania w danej miejscowości. W braku wolnych lokali winna ona mieć plan zaspokojenia istniejących potrzeb, winna prowadzić politykę kwaterunkową. Należy przez to rozumieć właściwe uszeregowanie potrzeb i stopniowe zaspokajanie w miarę obiektywnych możliwości. Winna tutaj obowiązywać zasada, iż pierwszeństwo przydziału mają urzędy i instytucje publiczne, przy czym pierwszeństwo w tej grupie określone winno być przez woj. komisję lokalową, której decyzja jest dla władzy kwaterunkowej wiążąca. Odnośnie osób prywatnych o pierwszeństwie przydziału winny decydować względy natury gospodarczo-społecznej, a więc przydatność danej osoby z punktu widzenia interesu publicznego i klasowego. W wypadku, gdy dwie osoby o jednakowych walorach społecznych ubiegają się o lokal, o pierwszeństwie winien zdecydować termin wystąpienia o przydział i osoba, która pierwsza wystąpiła winna lokal otrzymać. Nie można jednak odwracać zagadnienia i polityki kwaterunkowej zastępować mechanicznym terminarzem wystąpień zainteresowanych. Podstawą planowej gospodarki kwaterunkowej musi być stale aktualna kartoteka wszystkich lokali zawierająca dane zarówno dotyczące się lokalu jak i osoby użytkującej. Obowiązkiem władzy kwaterunkowej jest nakazanie usunięcia z lokalu osób lub instytucji, które zajmują go bez tytułu prawnego, to znaczy bez prawomocnego nakazu kwaterunkowego. Władza kwaterunkowa obowiązana jest sprawdzać, czy podstawy wydania nakazu są nadal aktualne, to znaczy, czy osoba nakaz posiadająca nie utraciła praw do przydziału na podstawie art. 6 Dekretu. Osoby, które utraciły prawo do przydziału, winny go opróżnić w ciągu 30 dni od daty decretu decyzyjnego o cofnięciu przydziału. Od decyzji tej przysługuje normalne odwołanie.

Osoby, które zajmują lokal mieszkalny lub użytkowy na podstawie tytułu prawnego (nakaz kwaterunkowy) i nie utraciły praw do przydziału lokalu, mogą być z niego usunięte wyłącznie w wypadku, gdy lokal jest niezbędnie potrzebny władzy lub instytucji „ręki publicznej“ i tylko pod warunkiem dostarczenia lokalu zastępczego na terenie objętym tą samą władzą kwaterunkową. Osoby w ten sposób usunięte z lokalu mają prawo do zwrotu rzeczywistych kosztów przeprowadzki, przy czym koszty te pokrywa ta władza czy instytucja, dla której lokal opróżniono. Wysokość tych kosztów określa władza kwaterunkowa, która zarządziła opróżnienie lokalu. Jest rzeczą niedopuszczalną opróżnienie lokalu z innych przyczyn, niż wyżej opisane (np. dlatego, że lokal jest większy, niż przewidują to normy zaludnienia). Władza kwaterunkowa może lokal zagęścić, to znaczy dokwaterować na przestrzeń przekraczającą obowiązującą normę inne uprawnione osoby. Naturalnie w tym wypadku władza kwaterunkowa może użytkownikowi zaproponować zamianę lokalu na mniejszy, miast dokwaterowywać mu osoby obce. Jednak nie jest w tym wypadku dopuszczalny żaden przymus administracyjny.

Władza kwaterunkowa może również wystąpić z wnioskiem do władzy budowlanej o zarządzenie zmierzające do przerobienia samodzielnego wieloizbowego mieszkania na kilka mniejszych samodzielnych lokali. Koszt takiej adaptacji musi być poniesiony przez właściciela nieruchomości.

Prawomocna decyzja władz kwaterunkowych ulega wykonaniu w terminie 14 dni, licząc od dnia doręczenia przez władzę kwaterunkową wezwania do jej wykonania. Przed decyzją prawomocną należy rozumieć decyzję bądź zatwierdzoną przez odwoławczą komisję lokalową, bądź decyzję władzy kwaterunkowej, przeciwko której w ciągu 7 dni od daty jej doręczenia nie zostało złożone odwołanie do właściwej komisji odwoławczej. Wniesienie w terminie odwołania do komisji odwoławczej automatycznie wstrzymuje wykonanie decyzji.

Decyzje opatrzone klauzulą natychmiastowej wykonalności, które wolno wydawać jedynie w odniesieniu do lokali wolnych i przeznaczonych na cele publiczne — przy czym za lokal wolny uważa się również lokal zajęty bez tytułu prawnego to znaczy bez prawomocnego nakazu kwaterunkowego — mogą być wykonywane również jedynie po upływie 14 dni od daty ich doręczenia, przy czym odwołanie się od takich decyzji nie wstrzymuje ich wykonania. Komisja odwoławcza może zawsze klauzulę natychmiastowej wykonalności uchylić i wstrzymać wykonanie decyzji.

Tak więc decyzja władzy kwaterunkowej może być wykonana w najpomyślniejszych warunkach w ciągu 21 dni od chwili jej wydania — o ile nie jest opatrzona klauzulą natychmiastowej wykonalności (7 dni od chwili doręczenia do chwili uprawomocnienia się + 14 dni od chwili doręczenia wezwania do wykonania) — o ile zaś decyzja jest zaopatrzona w klauzulę natychmiastowej wykonalności może być wykonana po upływie 14 dni od dnia doręczenia jej stronie.

Każda decyzja władzy kwaterunkowej musi być wydana na piśmie, po wysłuchaniu wyjaśnień osób interesowanych. Osobami interesowanymi są właściciel lub zarządca budynku, użytkownik lokalu oraz osoby ubiegające się o przydział.

Od każdej decyzji władzy kwaterunkowej przysługuje osobom interesowanym odwołanie do właściwej komisji odwoławczej, przy czym — aczkolwiek w pierwszej instancji decyzje wydawane są zawsze przez właściwe prez. rady narodowej bez względu na podmiot (osobę zainteresowaną) w sprawie występującej, — w postępowaniu odwoławczym istnieją dwa różne piony komisji odwoławczych, zależnie od tego, czy osobą zainteresowaną (choćby tylko jedną) jest osoba „ręki publicznej“ czy też wszystkie osoby są osobami prywatnymi.

Odwołanie od decyzji władz kwaterunkowych, w których żadna z osób interesowanych (właściciel lub zarządca budynku, użytkownik lokalu, lub osoby ubiegające się o przydział) nie jest przedstawicielem „ręki publicznej“ rozstrzygane są przez odwoławcze komisje lokalowe czynne przy: 1) prez. pow. rad narodowych w odniesieniu do decyzji wydanych przez władzę kwaterunkową miast niewydzielonych z powiatów oraz gmin wiejskich, 2) prez. woj. rad narodowych w odniesieniu do decyzji władz kwaterunkowych w miastach stanowiących powiaty miejskie, 3) Prez. Miejskiej Rady Narodowej w m. st. Warszawie i w m. Łodzi. Wewnętrzna organizacja i tryb postępowania odwoławczych komisji lokalowych określa zarządzenie Ministra Gosp. Kom. z dnia 12.IX.1950 r. (Monitor Polski Nr. 100, poz. 1260) oraz instrukcja Min. Gosp. Kom. o trybie funkcjonowania odwoławczych Komisji Lokalowych z dnia 10.X.1950 r.

Przy wydawaniu orzeczenia Komisja nie jest związana ani żądaniem odwołania, ani ustaleniami władzy kwaterunkowej. Orzeczenia zapadają większością głosów na tajnej naradzie i są ogłaszane ustnie bezpośrednio po rozprawie. Osoba interesowana musi jednak otrzymać orzeczenie na piśmie nie później niż w 7 dni po rozprawie. Orzeczenia Komisji są prawomocne i ulegają wykonaniu przez władze kwaterunkowe (właściwe prezydium rady narodowej). Władza kwaterunkowa, otrzymawszy decyzje winna natychmiast wysłać wezwanie do osób interesowanych, wzywając je do wykonania decyzji w ciągu 14 dni. Po upływie tego czasokresu władza kwaterunkowa winna wykonać decyzję w trybie postępowania przymusowego w administracji.

Ogólny nadzór nad działalnością władz kwaterunkowych oraz odwoławczych komisji lokalowych sprawuje Minister Gosp. Kom. Z tego tytułu może on uchylić lub zmienić każdą decyzję zarówno władzy kwaterunkowej jak i komisji odwoławczej, jak również zarządzić wstrzymanie wykonania każdej decyzji. Odnosi się to tylko do decyzji wydanych w odniesieniu do osób nie wymienionych w art. 27 ust. 1 pkt. 1, a więc do osób prywatnych. Minister Gosp. Kom. może rozpatrzyć sprawę zarówno na skutek skargi do niego złożonej, jak i z własnej inicjatywy, jednak złożenie skargi — samo przez się — nie wstrzymuje wykonania decyzji. Sprawy osób „ręki publicznej“ z chwilą, gdy znalazły się w woj. komisji lokalowej, podlegają nadzrowi Państwowej Komisji Lokalowej.

Jeżeli choćby jedna z osób interesowanych należy do instytucji „ręki publicznej“, właściwą komisją odwoławczą od decyzji władzy kwaterunkowej jest woj. komisja lokalowa, która obejmuje swą działalnością teren danego województwa. Postępowanie przed woj. komisją lokalową jest określone rozp. Prezesa Rady

Ministrów z dnia 20.XI.50 r. w sprawie organizacji, składu i sposobu działania Państwowej Komisji Lokalowej i woj. komisji lokalowych (Dz. U. R. P. Nr 54, z dnia 4 grudnia 1950 r.) Komisja woj. jest organem państwowym powołanym do strzeżenia interesu państwowego niezależnie od interesu lokalnego. Postępowanie przed nią wyklucza postępowanie przed jakąkolwiek inną władzą. Orzeczenia W.K.L. są prawomocne i winny być wykonane przez właściwą władzę kwaterunkową (prez. rad narodowych).

Obok rozpatrywania odwołań od decyzji władzy kwaterunkowej woj. komisja lokalowa spełnia szereg innych funkcji związanych z zapewnieniem powierzchni użytkowej i mieszkaniowej niezbędnej dla wykonania zadań objętych Państw. Planem Gospodarczym. Powyższe funkcje te zostały częściowo omówione, zaś pełne ich wyliczenie podaje art. 27 dekretu, przy czym Rada Ministrów może to enumeracyjne wyliczenie rozszerzyć i na inne czynności.

Tak więc istnieją zasadniczo dwa piony postępowania kwaterunkowego zależne od podmiotowych cech osób zainteresowanych. U podstaw obu znajduje się

władza kwaterunkowa (właściwie prez. rad narodowych), która wydaje w obu wypadkach pierwszą decyzję oraz wykonuje decyzję prawomocną. Władza ta winna prowadzić lokalną politykę kwaterunkową według wytycznych Ministra Gosp. Kom. i Państw. Komisji Lokalowej.

Zasługują wreszcie na podkreślenie przepisy karne zawarte w art. 35 i 36 dekretu. W myśl tych przepisów karze podlegają: 1) zajęcie lokalu bez przydziału władzy kwaterunkowej, 2) odnajęcie lokalu osobie nie posiadającej przydziału, 3) pobieranie „odstępnego” oraz zapłaty za pośrednictwo i 4) wprowadzenie w błąd władzy kwaterunkowej.

Szersze stosowanie przepisów karnych winno być pierwszym krokiem na drodze zmierzającej do wytworzenia odpowiedniej dyscypliny społecznej w dziedzinie publicznej gospodarki lokalami. Powstanie tej dyscypliny, opartej na pełnej świadomości szerokiej mas co do celów i zadań publ. gospodarki lokalami, oraz odpowiedni dobór personelu wprowadzającego w życie przepisy tej gospodarki, są nieodzownym wymogiem prawidłowego funkcjonowania kwaterunku.

J. HULANICKA

Wybory ławników do sądów powszechnych ważnym zadaniem rad narodowych

W związku z ogłoszeniem ustawy z dnia 20 lipca 1950 r. o ustroju sądów powszechnych przed wojewódzkimi i powiatowymi radami narodowymi staje obecnie bardzo ważne zadanie wyboru ławników.

Ustawa, która jest wyrazem reformy sądownictwa o doniosłym znaczeniu politycznym i społecznym, wskazuje na nowe zadania sądownictwa w Państwie Ludowym w okresie budowy podstaw socjalizmu.

Jakie jest znaczenie i cel reformy?

W Polsce przedwrześniowej sądy były w rękach uprzywilejowanej garstki kapitalistów i obszarników orężem walki przeciwko masom pracującym, orężem dławienia ich oporu i protestu przeciw wyzyskowi i uciskowi, narzędziem zabezpieczenia powstałych z wyzysku i krzywdy mas pracujących majątków i przywilejów.

Po wyzwoleniu sądy w Polsce Ludowej stały się organami mas pracujących i władzy ludowej dla łamania oporu obalonych kapitalistów i innych wrogów Państwa Ludowego.

W miarę utrwalania się i rozwoju naszego ustroju Demokracji Ludowej, realizacji Planu 6-letniego, planu budowy podstaw socjalizmu oraz zaostrzenia się walki klasowej wzrasta rola i rozszerzają się zadania sądów.

Winny one z jednej strony w dalszym ciągu bezlitośnie karać wszelkie próby szkodnictwa gospodarczego, dywersji, sabotażu, wrogiej propagandy, zmierzających do osłabienia naszego tempa budownictwa, do podważenia siły i obronności Państwa Ludowego, — z drugiej zaś strony winny stać się jednym z narzędzi wychowania mas pracujących, jako budowniczych socjalizmu przez zaostrzenie represji w stosunku do bume-lantów naruszających socjalistyczną dyscyplinę pracy, przez walkę z przerostami biurokratyzmu i dygnitarstwa, z bezdusznym formalizmem w załatwianiu spraw.

Wykonaniu tych zadań nie odpowiada już dotychczasowa struktura i organizacja sądów powszechnych.

Nowa struktura sądownictwa, zapewniająca powszechny udział ławników — stwarza podstawę przekształcenia sądów w rzeczywiste Sądy Ludowe, sądy sprawowane przy decydującym udziale samych mas pracujących.

W ten sposób aparat sądowy ulega dalszej demokratyzacji wzmacniając przez to aparat władzy ludowej.

*

Instytucja ławników nie jest nowa. Istnieje ona u nas od r. 1945. Jednak udział ławników w sądach ograniczał się tylko do spraw karnych w sądach okręgowych i apelacyjnych, rozpatrujących sprawy w pierwszej instancji.

Obecnie po reformie sądownictwa nastąpiła zmiana wyrażająca się nie tylko w powszechności udziału ławników we wszystkich sądach, lecz również w sposobie powoływania ławników. Ławnicy byli dotychczas powoływani przez prezydium rad narodowych. Obecnie zaś rady narodowe wojewódzkie i powiatowe dokonywują wyboru ławników. **W tym tkwi właśnie zasadnicza treść głęboko demokratycznego charakteru nowej instytucji ławników.** Stanowiąc decydujący trzon każdego sądu, są oni przedstawicielami mas pracujących wybieranymi za pośrednictwem rad narodowych.

Jednocześnie ulega znacznemu rozszerzeniu dotychczasowy zakres działania ławników. Będą oni orzekali we wszystkich sprawach zarówno karnych jak i cywilnych, a więc we wszystkich sprawach, w których decydują się interesy mas pracujących.

Stąd olbrzymia odpowiedzialność ławników za realizację wymiaru sprawiedliwości odpowiadającego polityce i interesom Państwa Ludowego.

Dlatego ławnikami powinni być ludzie nie przypadkowi, wypełniający swe obowiązki formalnie, — lecz ludzie związani ściśle z masami pracującymi, robotnicy, pracujący chłopci. Powinni to być przede wszystkim przodownicy pracy z fabryk, Ośrodków Maszynowych, PGR-ów, Spółdz. Produkcyjnych, aktywiści społeczni, ludzie cieszący się zaufaniem i autorytetem swego środowiska, moralnie nienaganni w pracy i w życiu osobistym, którzy znając potrzeby szerokich mas pracujących i chroniąc ich interesy potrafią jednocześnie dzięki swej wysokiej świadomości politycznej i czujności rewolucyjnej zabezpieczyć interesy Państwa Ludowego budującego socjalizm.

Udział ławników, jako czynnika społecznego reprezentującego masy pracujące w wymiarze sprawiedliwości zwiększył się zatem nie tylko ilościowo, ale nabrał głębokiego klasowego znaczenia.

Prezydent Bierut na IV Plenum KC PZPR powiedział: „O niezmożonej sile Państwa Ludowego stanowi rzeczywisty udział milionowych mas pracujących w kierowaniu państwem“.

Jedną z form tego udziału mas pracujących w rządzeniu będzie wybór ponad 25 tysięcy ławników sądów powszechnych.

*

Przeprowadzona analiza dotychczasowego składu ławników wykazała, że rady narodowe często nie doceniały przede wszystkim politycznej roli i wagi ławników w sądach.

Możnaby przytoczyć szereg przykładów ilustrujących ten stosunek. Tak np. w Bydgoszczy na liście ławników nadesłanej Sądowi Okręgowemu znajdowało się osiemnaście osób nie nadających się ze względów politycznych lub moralnych na ławników.

T. HATTOWSKI

Przygotowanie planu pracy komisji gminnej rady narodowej

(Artykuł dyskusyjny)

Rady narodowe, prezydium i komisje, jako organy władzy ludu, winny mu służyć. W pracy rady musi być odzwierciedlona dążność do umocnienia władzy ludowej i czujność klasowa. Czynności jej winny m. in. zmierzać do polepszenia warunków bytu mas pracujących. Tendencje te muszą wyraźnie odzwierciedlać się w planach pracy rady, prezydium i komisji.

Niezbędnym warunkiem właściwego zbudowania planu pracy jest oparcie go nie tylko na słusznych założeniach politycznych, lecz również na pełnej znajomości i zrozumieniu potrzeb ludności pracującej danego terenu. Trzeba dokładnie orientować się w sytuacji politycznej, społecznej i gospodarczej gminy, by należycie opracować plan pracy gminnej rady narodowej lub jej organów.

Przystępując przeto do opracowania swoich planów pracy, komisje gminnych rad narodowych muszą mieć przed oczyma pełen obraz sytuacji, w jakiej się ludność

W Łonży ławnicy, obcy klasowo głosowali za bardzo niskim wymiarem kary dla sekretarza jednej z gmin, syna bogacza wiejskiego, który przeprowadził u siebie i ułatwił innym bogaczom wiejskim fikcyjny podział majątków celem uchylecia się od sprawiedliwego wymiaru podatków.

W Radomiu niektórzy ławnicy osądzali z dużą toierancją, niedopuszczalnie nisko, nadużycia popełniane niekiedy przez wójtów i sołtysów.

Takich wypadków prześlizgnięcia się do szeregów ławników ludzi obcych klasowo, a nawet wrogów Polski Ludowej lub ze względów moralnych i etycznych niegodnych pełnienia obowiązku ławnika, niegodnych zaufania mas pracujących było znacznie więcej na terenie wszystkich województw.

W rezultacie na około 14 tysięcy wytypowanych przez rady narodowe ławników 1000 musiano skreślić, a około 4 tysięcy nie brało żadnego udziału w pracach sądów, nie interesując się swymi obowiązkami.

Wojewódzkie i powiatowe rady narodowe przystępując do wyborów ławników w oparciu o okólnik Kancelarii Rady Państwa, zamieszczony w niniejszym numerze, winny szczególnie starannie przejrzeć listy proponowanych ławników i wybrać na swych sesjach ludzi najlepszych, którzy zagwarantują klasowy wymiar sprawiedliwości.

Spełniając odpowiedzialne, zaszczytne funkcje ławników sądów ludowych, podnosząc swój poziom polityczny i zawodowy będą rosły kadry ławnicze — nowe, przyszłe kadry sędziów i prokuratorów Polski Ludowej.

Sesje rad narodowych powinny odbyć się przy licznym udziale robotników i chłopów pracujących z najważniejszych ośrodków i zakładów pracy, aby wzmocniła się więź mas pracujących z wymiarem sprawiedliwości i aby dotarła do szerokich mas świadomość przełomowego znaczenia reformy.

gminy znajduje — i to nie tylko większych osiedli, lecz wszystkich gromad.

Komisje nie mogą planować „z sufitu“. Muszą oprzeć się na danych o gminie. Muszą one wiedzieć, jaka jest powierzchnia gminy, obszarów rolnych, lasów, łąk, jaki jest kształt gminy, odległość od większych skupisk. Stan dróg i ich układ, położenie stacji kolejowych, przystanków autobusowych, agencji pocztowych, spółdzielni i ich działalność, — to wszystko bardzo istotne wiadomości dla komisji przystępujących do opracowywania planów pracy.

Istotną sprawą dla komisji będą również wiadomości o ilości, rozmieszczeniu i pracy spółdzielni produkcyjnych, jak również gospodarstwu indywidualnych, rozmieszczenie i działalność izb porodowych, punktów opieki nad matką i dzieckiem, szkół, świetlic, przedszkoli, bibliotek. Komisje muszą zastanawiać się, czy urządzenia te zaspokajają potrzeby świata pracy, jak

działają, co należałoby w nich zmienić, usprawnić. Dopiero znajomość tych spraw umożliwi opracowanie, związanego z terenem i właściwego planu pracy, którego zadaniem byłoby systematyczne, w słusznej kolejności, wprowadzanie zmian w istniejących stosunkach, zmian korzystnych dla mas pracujących.

Z tego wynika, że do opracowania planów komisje nie mogą podchodzić mechanicznie, a więc nie można planu pracy układać przepisując np. plan zeszłoroczny, bo on może być nieodpowiedni w chwili obecnej.

Plan pracy komisji musi być wynikiem pracy całej komisji, a nie sekretarza prezydium, czy pracownika gminy. Opracowanie planu — to praca kolegiatna. Dla opracowania niektórych trudniejszych lub fachowych spraw komisja winna chwilowo powiększyć swój skład, prosząc do pomocy szersze grono zainteresowanych osób, a przede wszystkim przedstawicieli organizacji masowych — organizacji młodzieżowych, społecznych, gospodarczych, czy partii politycznych. Da to pewność, że plan będzie opracowany lepiej, dokładniej, słuszniej.

Po uchwaleniu przez komisje plany pracy muszą być przedmiotem obrad sesji gminnej rady narodowej.

W każdym planie pracy muszą być zaznaczone pewne wspólne im tendencje. Z każdego planu pracy musi wynikać dążność do ściślejszego powiązania się komisji z masami oraz fakt, że komisja bierze czynny udział w walce z wrogiem klasowym.

Z planów pracy komisji musi przeto przebiegać dążność do wciągnięcia do jej pracy większej ilości ludności pracującej, a więc dążność jak gdyby do rozszerzenia kręgu członków komisji, zgrupowania wokół niej osób nie będących członkami rady lub komisji.

Powiązanie prac komisji z masami może przybrać najróżnorodniejsze formy. Plan pracy np. może przewidywać zapraszanie na posiedzenia komisji lub do kontroli przedstawicieli organizacji czy instytucji zainteresowanych w działalności komisji. Tak robi Komisja Oświaty i Kultury G.R.N. w Bobolicach, pow. Koszalin, która np. w celu zorganizowania dziecińca nawiązała kontakt z Kołem Lig. Kobiet i Komitetem Rodzicielskim. Tak robi Komisja Zdrowia, Pracy i Pomocy Społecznej G.R.N. w Gniechowicach, pow. Wrocław, która przewidując w swym planie omawianie spraw zdrowia pracowników rolnych i przemysłowych, będzie odbywała narady z pracownikami w spółdzielniach produkcyjnych, w cegielnicy i cukrowni.

Plany pracy komisji muszą uwidocznić czujność komisji wobec wroga klasowego, dążenie do osłabienia i likwidowania wszelkich przejawów wsteczności, oporu, wrogości. Plany pracy winny być obrazem walki, jaką toczy klasa robotnicza z wyzyskiwaczem, spekulantem i bogaczem wiejskim.

Czy można konkretnie wskazać co ma być treścią planu pracy komisji danej gminnej rady narodowej?

Tylko w przybliżeniu. Zależy to od stosunków istniejących na danym terenie, prócz tego od pory roku, rodzaju komisji.

Inna będzie treść planów pracy wiosną, inna latem. Pewne sprawy intensywniej wystąpią zimą, inne jesienią. A więc np. dla komisji oświaty i kultury w okresie jesieni mogą to być sprawy związane z zaopatrzeniem w opał i światło szkół, świetlic, przedszkoli, bibliotek. Spowodowanie, by ogół ludności zainteresował się pracą tych ośrodków. Będzie to likwidacja analfabetyzmu, powiązania pracy szkół z komitetami rodzicielskimi, współpracy z nauczycielstwem, potrzeby młodzieży, zaopatrzenie jej w podręczniki. Sprawy te, w zależności od sytuacji lokalnej, mogą znaleźć silniejsze lub słabsze odbicie w planie pracy tej komisji.

Ważnym zagadnieniem, występującym specjalnie jasrawo w okresie jesieni, jest zaopatrzenie świata pracy w artykuły pierwszej potrzeby. Łączy się z tym właściwe rozmieszczenie sklepów spółdzielczych i ich działalność. W gminach uprzemysłowionych, posiadających większą ilość robotników, sprawa ta jest bardzo istotna szczególnie w IV kwartale.

W planach pracy na IV kwartał komisje zdrowia, pracy i pomocy społecznej gminnych rad narodowych znajdują się zazwyczaj sprawy dotyczące działania ośrodka zdrowia, punktu opieki nad matką i dzieckiem, żłobków, izby porodowej itp.

Sprawa konserwacji dróg gminnych i gromadzkich, wykorzystanie szarwarku, należyty stan mostów i kładek, plan pracy na drogach na 1951 r. — to również zagadnienia, które zazwyczaj w IV kw. bywają przedmiotem prac komisji gospodarki drogowej.

Kilka tych przykładowo podanych zagadnień nie obejmuje i części zagadnień treści planów pracy komisji gminnych rad narodowych. Pozostało jeszcze ich wiele — a więc np. sprawy akcji siewnej, likwidacji odłogów, melioracji, konserwacji sprzętu rolnego, spółdzielni produkcyjnych, remontów itd.

Należy jednak podkreślić, że działalność komisji to nie tylko prace kontrolne. To pomoc radzie w rozwiązywaniu zagadnień lokalnych, udzielanie pomocy innym organom rady. Jedną z form pracy komisji jest również odbywanie posiedzeń. Jeżeli plan pracy przewiduje odbycie w danym terminie posiedzenia, musi być w nim zaznaczone, co będzie treścią posiedzenia.

Najczęściej treścią posiedzeń komisji jest analiza dokonanych kontroli, opracowanie wniosków na prezydium lub sesję rady, przygotowanie koreferatu na sesję. W planie pracy musi być wyraźnie zaznaczone nie tylko jakie sprawy będą przedmiotem obrad posiedzenia, lecz kto opracuje wnioski, kto przygotowuje koreferat, kto i kiedy go wygłosi.

Należy przyjąć jako zasadę, że plan pracy musi być tak zbudowany, aby konkretnie wskazywał kto i kiedy daną sprawę wykona i kto ponosi za to odpowiedzialność. Gwarancją wykonania planu jest systematyczna kontrola jego wykonania.

**Działacze rad narodowych winni być korespondentami
dwutygodnika „Rada Narodowa”**

Z. KAWA Sekretarz Prezydium MRN
w Kielcach

MRN Kielce mobilizuje masy pracujące do poprawy komunalnych warunków swego bytu

Zaniedbanie przez rządy sanacyjne urządzeń komunalnych i klasowa polityka na odcinku tych urządzeń, faworyzująca dzielnice zamieszkałe przez element kapitalistyczny, doprowadziła do tego, że robotnicze przedmieścia miasta Kielc nie były zaopatrzone w zdrową wodę do picia.

Krzywdy gospodarki kapitalistycznej zostały częściowo usunięte. Już obecnie 45% ogólnej liczby mieszkańców korzysta z urządzeń wodociągowych. Są jednak dzielnice, które jeszcze dziś zmuszone są korzystać z wody studziennej, a ich mieszkańcy, zwłaszcza robotnicy, zatrudnieni w miejscowych zakładach przemysłowych, zmuszeni są korzystać ze źródeł wody położonych często ponad 1 km od domów mieszkalnych.

Niedostateczny stan urządzeń wodociągowych m. Kielc był przedmiotem dyskusji Miejskiej Rady Narodowej, która zobowiązała Prezydium MRN do wykorzystania wszystkich możliwości dla poprawy komunalnych warunków bytu świata pracy.

Sprawę wodociągów dla dzielnic robotniczych postawili na sesjach Miejskiej Rady Narodowej w sposób zdecydowany członkowie rady narodowej, robotnicy reprezentujący dzielnice pozbawione zdrowej wody.

Opierając się o uchwały i zalecenia Miejskiej Rady Narodowej prezydium MRN i komisje MRN przystąpiły do realizowania zadań nakreślonych w tych uchwałach. Szczupłość funduszy miejskich skłoniła komisje MRN do podjęcia wspólnie z radami zakładowymi fabryk do rozwinięcia akcji wciągnięcia mas pracujących do realizacji planów rozbudowy sieci wodociągowej.

Przykładem dla innych dzielnic stały się zobowiązania mieszkańców ul. Dymińskiej, którzy dla uczczenia święta 1 Maja postanowili swoimi siłami przeprowadzić w roku bieżącym wodociąg do swej dzielnicy.

Robocizny niefachowej dostarczyli mieszkańcy wymienionej ulicy, a całość potrzebnych materiałów i robocizną fachową dostarczyło miejskie przedsiębiorstwo „Wodociągi i Kanalizacja”.

Zobowiązanie zostało wykonane. W dniu 1 Maja br. miastu przybyło 661 mb. wodociągów, a ludności 4 źródła uliczne, które w zupełności pokrywają zapotrzebowanie danej dzielnicy i zezwalają korzystać ludziom pracy ze zdrowej i świeżej wody.

Drugą zaniedbaną dzielnicą miasta jest położona na krańcach miasta dzielnica Karczówka, zamieszkała głównie przez robotników miejscowego przemysłu.

Ludność tej dzielnicy zaopatrywała się w wodę do picia z miejscowych studzien, dla których do wyschnięcia wystarczało kilka dni pogody, a wówczas ludność dzielnicy pobierała wodę ze źródła ulicznego oddalonego o ok. 1.200 m. od zabudowań.

Stan ten nie mógł być dłużej tolerowany. Ludzie po całodziennej pracy pozbawieni byli wody, nie mieli możliwości obmyć spracowanych rąk i spoczonej twarzy — bo szkoda było wody. Często wodę do mycia stanowiły odwary gotowanych ziemniaków, a mycie

urządzeń domowych, kąpanie dzieci, pranie bielizny warunkowano opadami deszczowymi.

Przykład czynu pierwszomajowego ulicy Dymińskiej podziałał.

Prezydium MRN w oparciu o Komitet Miejski PZPR przy pomocy aktywu społecznego skupionego wokół rady narodowej spowodowało, że ludność pracująca Karczówki powołała społeczny komitet złożony z robotników, przedstawicieli ZMP i gospodyń domowych. Celem komitetu było zorganizowanie pracy dla doprowadzenia wody na Karczówkę i udzielenie pomocy Miejskiej Radzie Narodowej dla wykonania tego zadania.

Sprawa realizacji tego zadania została omówiona na wspólnej konferencji z udziałem I Sekretarza Komitetu Miejskiego, Domagalskiego, Przewodniczącego Prezydium MRN tow. Staweckiego, Dyrektora Miejskich Zakładów Wodociągów i Kanalizacji, przedstawicieli Komitetu dzielnicy Karczówka oraz członków Rady Narodowej z tej dzielnicy.

Trudności zostały pokonane. Dyrekcja Wodociągów i Kanalizacji zobowiązała się dla uczczenia 33 rocznicy Rewolucji Październikowej dostarczyć bezpłatnie potrzebny i konieczny materiał, przede wszystkim z uzyskanych oszczędności, a mianowicie: rury wodociągowe i urządzenia źródła ulicznego, jak również dostarczyć robocizną fachową i kierownika technicznego. Mieszkańcy Karczówki zobowiązali się dla uczczenia 33 rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej wykonać wszystkie roboty ziemne, tj. wykopać rowy dla założenia rur wodociągowych, a następnie zasypać je. Na zorganizowanym w dniu 1.X br. zebraniu masowym mieszkańcy Karczówki w obecności I Sekretarza Komitetu Miejskiego PZPR i Przewodniczącego Prezydium MRN podjęli zobowiązania wykonania prac w takim tempie, aby w dniu 7 listopada br. w 33 rocznicę Rewolucji Październikowej mogli otrzymać zdrową i świeżą wodę.

Przy pomocy Prezydium MRN i aktywu MRN społeczny komitet przystąpił do organizowania pracy. Długość trasy, którą miał przebiegać rurociąg, wynosząca 800 m. podzielono na odcinki przydzielając je poszczególnym grupom do wykonania.

Praca, ze względu na to, że większość mieszkańców to robotnicy kieleckich zakładów, mogła być wykonana w przeważającej części w godzinach popołudniowych po zakończeniu normalnych zajęć. Szybki zmierzch nie był przeszkodą w realizacji wytkniętego celu. Prezydium MRN spowodowało oświetlenie ulicy Karczówkowskiej i założenia dodatkowych punktów świetlnych, które zezwoliły na wykonanie prac w godzinach wieczornych.

Ludność Karczówki nie zlekka się trudnego terenu i uciążliwej pracy. Prace wykonywane w terenie skalistym i kamiennym posuwały się naprzód. Często do godz. 22 rozlegały się uderzenia kilofów i łopat, które świadczyły, że podjęte zobowiązania są realizowane.

Nie przeszkodziły pracom słotne dni, pracowali robotnicy, pracowały kobiety i młodzież w przekonaniu, że stwarzają dla siebie lepsze warunki bytu.

Następowały niekiedy, zwłaszcza w dni pierwszych śniegów, zniechęcenia, ludzie jak gdyby opuszczali ręce i zdawać by się mogło, że zapał przeminął i zobowiązania nie zostaną wykonane.

Wielką pomocą w najtrudniejszych momentach była dobrowolna pomoc robotników Wodociągów i Kanalizacji. Robotnicy ci w ramach zobowiązań październikowych podjęli zobowiązania przepracowania 160 godzin dla przyspieszenia budowy rurociągu.

Gdy od dnia rocznicy Rewolucji Październikowej dzieliło mieszkańców zaledwie 7 dni, wielkość prac pozostających do wykonania nie zapewniała, że 7.XI płynnie pierwsza woda na Karczówkę.

Kolejne zebranie masowe odbyte w dniu 4 listopada zmobilizowało ludność Karczówki do tego stopnia, że w dniu 5.XI br. (niedziela) stale na zmianę pracowało około 100 osób.

Prace były na ukończeniu i zdawać by się mogło, że już nic nie stanie na przeszkodzie, aby dzień 7 listopada ludność Karczówki święciła jako dzień otrzymania wody.

W trakcie pracy wyłoniła się nowa przeszkoda — mianowicie dokopanie się do litej skały. Do pomocy w usunięciu tej przeszkody zwrócono się o pomoc do robotników miejscowych zakładów wapiennych „Kadzelnia”. Robotnicy „Kadzelnia” dynamitem rozsadzali skały umożliwiając ludności Karczówki w doprowadzeniu wody.

Tempo prac zostało nieco zahamowane ze względu na niemożliwość użycia silnych ładunków wybucho-

wych, które spowodować mogłyby uszkodzenie domów mieszkalnych i zabudowań.

Dzięki zobowiązaniom październikowym i aktywnej postawie kieleckich mas robotniczych jeszcze w listopadzie br. nastąpiło uroczyste otwarcie nowej linii wodociągów kieleckich, zbudowanej rękami kieleckiego robotnika i kieleckich mas pracujących.

Ludność Karczówki jest dumna ze swych osiągnięć, jest dumna, że pracą swą w oparciu o pomoc swej robotniczej Rady Narodowej przyczyniła się do budowy 800 mb. wodociągu, mieszkańcy Karczówki słusznie mówią, że to jest „nasz” wodociąg.

Mieszkańcy Karczówki wykonując 800 mb. wykopu, układając rury i zasypując wykopy zaoszczędzili miastu i państwu ponad 1 milion złotych, a robotnicy Wodociągów i Kanalizacji w ramach zobowiązań październikowych przez montaż rurociągu dali klasie robotniczej świadczenia blisko 200.000 zł (w starej walucie).

Mieszkańcy Karczówki nie poprzestają na tym. Wiząc, że wysiłek ich przyczynił się do poprawy własnych warunków komunalnych, postanowili przystąpić do ułożenia chodnika betonowego z płyt dostarczonych przez Prezydium MRN, dla zapewnienia sobie dogodnego dojścia do pracy.

Wysiłek mieszkańców Karczówki nie pozostał bez echa.

Inne dzielnice pozostające w podobnych warunkach nawiązały już kontakt z odpowiednimi komisjami MRN i już obecnie ubiegają się o umieszczenie ich w pierwszym planie robót wodociągowych roku 1951, zapewniając wykonanie wszelkich robót niefachowych.

Wydaje się, że w ten sposób Miejska Rada Narodowa i jej komisje realizują „nowy styl pracy” i spełniają swe obowiązki wobec mas pracujących.

W. BOGDAŃSKA

Członek Wojewódzkiej Rady Narodowej
w Szczecinie

Z sesji wyjazdowej Woj. R. N. w Szczecinie

Dnia 14.XI. br. sesja Wojewódzkiej Rady Narodowej odbyła się w gminie Maszewo pow. Nowogard. Celem wyjazdowej sesji było nawiązanie bezpośredniego kontaktu rady z terenem i bezpośrednio zapoznanie ludności kilku gmin, która licznie przybyła na obrady, z zagadnieniami żywo ich interesującymi. Porządek dzienny sesji przewidywał:

1. Plany finansowe i gospodarcze w rolnictwie na 1951 r.
2. Plany pracy Komisji Woj. R. N. do końca 1950 r.
3. Uchwalenie dodatkowego budżetu b. woj. zw. samorządowego.

Członkowie rady na trzy tygodnie przed terminem sesji zostali zawiadomieni o porządku dziennym z prośbą, aby zebrali potrzebne im do dyskusji materiały. Ujemną stroną przygotowań sesji był fakt, że zapowiedziane przez Prezydium dodatkowe materiały zapoznające z zagadnieniami, które miały być omówione na sesji, zbyt późno zostały klubom radnych dostarczone.

13.XI. br. odbyły się posiedzenia klubów radnych, zaś 14.XI. br. radni autobusami udali się do gminy Maszewo.

W obradach rady wzięli udział przedstawiciele okolicznych gminnych rad narodowych, spółdzielni produkcyjnych i mieszkańcy okolicznych gmin w liczbie ponad 300 osób. Plany finansowe w rolnictwie zreferował członek prezydium Woj. R. N. ob. Matkowski — plany gospodarcze zastępca przewodniczącego prezydium. ob. Szechter. Referenci, przedstawiając plany finansowe i gospodarcze w rolnictwie na rok 1951 w skali województwa, szczegółowo omówili je w skali powiatu Nowogard. W ten sposób przysłuchujący się obradom mieszkańcy powiatu Nowogard zostali zapoznani z planami ich bezpośrednio dotyczącymi. Ob. Matkowski omawiając w części swego referatu wykonanie planu finansowego na odcinku podatków wiejskich w roku 1950 wskazał na wrogą działalność bogaczy wiejskich w powiecie uchylających się od płacenia podatku. Wśród przykładów znalazły się i fakty wrogiej działalności bogaczy z gminy Maszewo.

Z referatu ob. Matkowskiego chłopci dowiedzieli się, że ob. Iwański, bogacz wiejski, któremu musiano przeprowadzić egzekucję za nieuiszczenie podatku gruntowego i F.O.R., kilka dni później przyniósł do wymiany

pieniędzy 600.000 zł., że ukrywał przed opodatkowaniem kilka hektarów ziemi. Taką samą oszukańczą metodą i opór w płaceniu podatków uprawiali: Franciszek Gapiński, Konstanty Lengner, Ludwik Hrabuń z pobliskich gmin.

Ob. Matkowski również wymienił tych, co pierwsi uiszcili w 100 proc. swoje należności. Padały nazwiska osób i nazwy gromad, świadczące o zrozumieniu klasowej polityki finansowej państwa ludowego — świadczące o zrozumieniu przez mało i średniorolnych chłopów, że wpłacany przez nich pieniądz wraca na wieś w postaci szkół, dróg, mostów, świetlic, maszyn itd.

Zastępca Przewodniczącego prezydium Woj. R. N. ob. Szechter, referując plany gospodarcze dla powiatu Nowogard i ilustrując je cyframi, omówił zadania, jakie w związku z tym stoją przed gminnymi radami narodowymi.

Po referatach wywiązała się dyskusja, w której wzięło udział 12 osób, jako ostatni zabrał głos przewodniczący Komisji Planu, Finansów i Budżetu, który ustosunkował się do wygłoszonych referatów, naświetlił stanowisko Komisji i zgłosił projekt uchwały.

W dyskusji między innymi zabierali głos chłopcy indywidualni i spółdzielcy, członkowie wojewódzkiej rady.

Ob. Woźniak członek spółdzielni produkcyjnej w Nastasinie pow. Nowogard powiedział:

Chcę mówić o naszej spółdzielni produkcyjnej:

Kiedyśmy zakładali spółdzielnię, zasoby nasze były małe, ziemia licha, tak, że pierwsze miesiące były dla nas ciężkie i tylko dzięki pomocy naszego Ludowego Rządu potrafiliśmy wszystkim ziemię uprawić, a nawet przystąpić do likwidacji odłogów.

Dziś, po dwu latach wspólnego gospodarowania, nie powie chłop w okolicy Nastasina, że jest nieprawdą, by na ziemi IV klasy żytnio - ziemniaczek można było uzyskać z 1 ha — 23 q żyta, pszenicy 24 q, owsa 20 q, jęczmienia 17 q. Myśmy taki plon zebrali — pracując zespołowo, przy zastosowaniu nawozów sztucznych i maszyn do obróbki ziemi.

W tym samym Nastasinie chłopcy indywidualnie uzyskali z 1 ha — 9 q żyta, pszenicy 10 q, owsa 12 q.

Widzą to chłopcy okoliczni i rozumieją, że tylko wyższa forma gospodarowania zapewni nie tylko wykonanie planu lecz i jego duże przekroczenie. My spółdzielcy starać się będziemy plan w rolnictwie przyjęty przez nas wydatnie przekroczyć.

Ob. Sekret, małorolna gospodyni w swym przemówieniu stwierdza: Chłopi mało i średniorolni w gminie Różańsko, pow. Myślibórz, wykonują plany zasiewu za rok 1950/51. Lecz są w gminie ludzie, którzy chcą przeszkadzać w ich realizacji dywersją i szeptaną propagandą. Takim jest bogacz wiejski Kowalski, który trzymał zboże w stogu, nie młócił, podatku nie płacił, chodził po wsi płacząc, że nie ma pieniędzy, a okazało się, że przy wymianie pieniędzy miał około miliona złotych.

Aby zapewnić wsi spokojny i planowy rozwój — zapewnić wykonywanie naszych planów finansowych i gospodarczych, musimy nasze gromady wyzwolić całkowicie spod wpływu bogacza, nauczyć się wykrywać i zwalczać jego łajdackie metody dywersyjne godzące w nasz byt.

Ob. Łuczyńska, członek spółdzielni produkcyjnej:

W powiecie pyrzyckim posiadającym ziemię pszenno - buraczaną, w powiecie, który nie tylko powinien wykonać plany w rolnictwie, ale je wysoko przekroczyć, w pierwszej fazie siewów jesiennych udało się bogaczowi i spekulantowi przez rozsiewanie wrogiej propagandy częściowo zdemobilizować pracujących chłopów. Lecz mało i średniorolny chłop otrząsnął się z tej wrogiej propagandy, rozpoczął intensywnie siał, a nawet poprzez gminne rady narodowe i Samopomoc Chłopską zmusił bogaczy i ich popleczników do normalnej uprawy ziemi. Pomocą był przykład 20 spółdzielni produkcyjnych i PGR-ów, które siewy w terminie wykonały.

Ważną jest rzeczą, aby do wykonania tych planów, o których dziś słyszeliśmy, wciągnąć i kobiety, które jeszcze często stoją na uboczu. Przykładem tego może być choćby nasz żłobek w gromadzie Wierzбно.

Kobiety niechętnie oddawały dzieci do żłobka na czas robót polnych, uważały, że one same muszą opiekować się dziećmi. Zapomniały, w jakich warunkach one, same się chowały i w jakich warunkach żyły ich dzieci jeszcze rok temu. Postawa chłopów-spółdzielców, przeprowadzona przez nich akcja uświadamiająca doprowadziła do tego, że kobiety zrozumiały korzyści jakie daje żłobek.

W następnym punkcie obrad przewodniczący komisji: rolnictwa i leśnictwa, handlu, finansów, budżetu i planu, oświaty i kultury złożyli sprawozdania z dotychczasowej działalności i omówili plany pracy do końca 1950 roku.

Ze złożonego sprawozdania wynikało, że do najaktywniej pracujących komisji Woj. R. N. zaliczyć należy Komisję Oświaty i Kultury.

Komisja odbyła 12 posiedzeń przy przeciętnej frekwencji 75 proc. Do najważniejszych osiągnięć zaliczyć należy:

- a) pomoc i opiekę nad konferencjami nauczycielskimi przeprowadzonymi w miesiącu sierpniu,
- b) powołanie komitetów rozpoczęcia roku szkolnego i wzięcie bezpośredniego udziału w uroczystościach w terenie przez członków komisji,
- c) kontrola kolonii i półkolonii,
- d) kontrola wykonania budżetów w działach oświaty i kultury,
- e) opiniowanie podań ubiegających się o stypendia,
- f) pomoc bezpośrednia komisjom oświaty i kultury Pow. R. N., przez wyjazdy w teren członków komisji i instruktaż,
- g) opieka i pomoc teatrom, świetlicom, muzeum,
- h) kontrola remontów szkół,
- i) kontrola działalności wydziału oświaty.

Wnioski komisji oświaty w powyższych sprawach były przedmiotem obrad prezydium Woj. R. N.

W dyskusji nad sprawozdaniami i planami pracy komisji, członek rady, ob. Olpiński stwierdził, że nie wszyscy radni doceniają swą rolę w komisji. Wskazuje na to mała frekwencja na posiedzeniach komisji, brak powiązania prac komisji z organizacjami masowymi, z zakładami pracy. Radni nie składają sprawozdań ze swej działalności przed instytucjami, które ich delegowały do rady. Każdy radny musi przeanalizować swój dotychczasowy stosunek do pracy w radzie, w komisjach i wyciągnąć samokrytyczne wnioski. Po dyskusji rada zatwierdziła przedstawione jej plany pracy komisji.

W trzecim punkcie porządku obrad po zreferowaniu budżetu dodatkowego byłego wojewódzkiego związku samorządowego radni w dyskusji krytycznie wypowiadali się o realizacji budżetu tak po stronie wydatków jak i dochodów.

Przewodniczący prezydium Woj. R. N. ob. Żabiński w swym końcowym przemówieniu stwierdził, że dyskusja i wnioski uchwalane na radzie będą mobilizowały prezydium wojewódzkiej rady i prezydium tere-

nowych rad do lepszego wykonania zadań. Prezydium planuje organizowanie dalszych sesji wyjazdowych w terenie, na których zapoznawać będzie mieszkańców z Planem 6-letnim i płynącymi z niego zadaniami.

Do ujemnej strony sesji wyjazdowej wojewódzkiej rady zaliczyć należy małą frekwencję samych radnych.

Na 117 radnych — obecnych na sesji było 69, 20 — nieobecnych, usprawiedliwionych, 28 — nieobecnych nieusprawiedliwionych.

FR. GROCHALSKI

Przewodniczący Prezydium Woj. R. N.
w Łodzi

Rady narodowe woj. łódzkiego α Powszechna Organizacja „Służba Polsce”

Praca Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” musi interesować rady narodowe, które są odpowiedzialne za prawidłowy rozwój całokształtu życia gospodarczego, oświatowego i kulturalnego swego terenu. Odpowiednie zainteresowanie się działalnością terenowych ogniw Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” oraz opieka i pomoc ze strony rad narodowych może nie tylko zapewnić sprawną pracę poszczególnych komend i hufców SP, ale także przyczynić się do pełnego wykonania zadań stojących przed radami narodowymi, zwłaszcza w dziedzinie wykonania terenowych planów inwestycyjnych.

Czy rady narodowe woj. łódzkiego otoczyły organizację „Służba Polsce” opieką, czy wykorzystały możliwości włączenia hufców do konkretnej pracy nad wykonaniem zadań produkcyjnych na swoim terenie?

Na tym odcinku istnieje wiele niedociągnięć, począwszy od nieznamomości zasad, którymi kieruje się w swej pracy SP, a skończywszy na całkowitym braku zainteresowania się organizacją.

Są jednak i objawy i to liczne właściwego stosunku i pełnej pomocy dla SP ze strony rad narodowych, a co za tym idzie i pełnego jej wykorzystania na terenie gmin. Przytoczmy kilka przykładów.

Prezydium Pow. Rady Narodowej w Radomsku wysłuchuje sprawozdań i wniosków Powiatowej Komendy SP, interesuje się pracą organizacji, wysłuchuje i pozytywnie załatwia prośby i dezycydaty, udziela pomocy. Na naradach z przewodniczącymi prezydium gminnych rad narodowych omawiane są zagadnienia pracy SP w terenie, dzięki czemu gminne rady są zorientowane co do potrzeb samej organizacji SP, jak i możliwości jej wykorzystania w terenie.

Przewodniczący Prezydium GRN w Brzeźnicy pow. radomszczańskiego zwraca się do Komendy Gminnej SP o nadsyłanie okresowych sprawozdań, sprawdza przebieg zbiórek i prac hufca, a całe prezydium popierając organizację, przyczynia się do wysokiego poziomu pracy hufca, doskonałej frekwencji na zbiórkach i zajęciach.

Gminna Rada Narodowa w Lipinach, pow. Brzeziny przydzieliła SP lokal w swoim budynku, stale kontroluje pracę hufca, udziela stale rad i wskazówek.

GRN w Łaniewicach, pow. kutnowskiego wysłuchała sprawozdania z pracy Gminnej Komendy SP na swej sesji, wyciągnęła z dotychczasowego stanu tych prac

wnioski, wydała zlecenia, zmierzające do poprawy stanu i poziomu pracy.

Duże zainteresowanie pracą SP przejawiają prezydium GRN w Kruszowie, pow. łódzki, Korabiewicach, pow. rawsko-mazowiecki i innych. Przykłady dobrej pracy na tym odcinku nie mogą nam jednak przesłonić poważnych zaniedbań, a jest ich niestety więcej niż pozytywnych osiągnięć.

Zupełny brak zainteresowania pracami SP przejawia większość gmin województwa łódzkiego, a nawet niektóre prezydium powiatowych rad narodowych. Np. sąsiadujący z Radomskiem powiat piotrkowski ma na tym odcinku poważne zaniedbania. W ślad za brakiem głębszego zainteresowania się pracą SP ze strony prezydium PRN idą gminy.

Przewodniczący prezydium GRN w Chabielicach, pow. Piotrków Tryb., oświadczył przedstawicielowi SP, że na jego terenie nie ma żadnych prac, przy których można by wykorzystać młodzież SP i młodzież ta sama poszukiwała pracy. A drogi gminne znajdują się w nie najlepszym stanie.

Prezydium GRN w Wojszycach, pow. Kutno było zdania, że na terenie gminy nie ma żadnej pracy dla hufca SP. Kiedy po naleganiach tę pracę znaleziono, nie dostarczono młodzieży narzędzi — mimo przyrzeczenia — toteż praca została wykonana z dużymi trudnościami i niepotrzebną stratą czasu.

Dobrze pracujący hufiec w gminie Lubania, pow. rawsko-mazowieckiego jest tak obojętną sprawą dla prezydium GRN, że nikt z prezydium nie wie co hufiec robi na terenie gminy. Podobny sosunek do prac organizacji „Służba Polsce” wykazują prezydium GRN w Lubianowie, pow. łowickiego, oraz w Domaniewicach i Nieborowie tegoż powiatu.

Analiza pracy rad narodowych na odcinku SP wykazuje, że rady narodowe szczebla powiatowego są na ogół zorientowane w celach i zadaniach organizacji i udzielają jej dość wydatne, pomocy. Zainteresowania te nie zostały jednak przeniesione na gminę i stąd większość gminnych rad narodowych i sołtysów nie interesuje się tym zagadnieniem. Brak zainteresowania dużą wagą spraw SP, a w ogólności sprawą wychowania nowego człowieka zdolnego budować nowy socjalistyczny ustrój, o nowym socjalistycznym stosunku do pracy, pociąga za sobą brak pomocy ze strony rad narodowych dla poszczególnych ogniw organizacyjnych SP. Notuje

się więc niski poziom pracy komend gminnych SP, które pozbawione opieki i pomocy rad narodowych nie potrafią należycie wypełnić swoich obowiązków.

Niedostateczne zainteresowanie się ze strony GRN sprawami SP wynika między innymi i stąd, że zagadnienie to w małym stopniu znajduje miejsce w instruktażu udzielanym szczeblowi gminnemu przez powiat.

Z istniejącego stanu rzeczy należy wyciągnąć wnioski. Prezydium Woj. Rady Narodowej w Łodzi po przeanalizowaniu sytuacji zaleciło terenowym radom narodowym dokonanie szeregu czynności zmierzających do usprawnienia pracy SP, zwłaszcza na terenie gmin, a w szczególności:

Roztoczenie opieki i kontroli w stosunku do komend gminnych SP przez wysłuchiwanie sprawozdań z pracy w okresach kwartalnych przez prezydium rad narodowych wszystkich szczebli, przeprowadzanie analizy i konkretną pomoc w rozwiązywaniu trudności.

Wykorzystanie odbywających się sesji rad oraz zebrań społecznych dla dalszej popularyzacji celów i zadań SP.

Analiza i akceptacja planów pracy SP na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem możliwości użycia dniówek roboczych junaków SP dla przyspieszenia wykonawstwa planów inwestycyjnych.

Spowodowanie kontroli wykonawstwa prac SP przez komisje radzieckie i analiza wyników kontroli na posiedzeniach prezydiów i rad w obecności komend SP i samej młodzieży.

Przyjście z pomocą w uzyskaniu pomieszczeń dla zbiorów hufców SP w okresie zimowym przez udostęp-

nienie domów ludowych, remiz straży pożarnych, świetlic, a także sal szkolnych, szczególnie w okresie zimowym.

Pełna pomoc w sprawnym przeprowadzeniu prac Komisji Kwalifikacyjno-Rejestracyjnej w celu ujęcia ewidencyjnego młodzieży podlegającej obowiązkowi uczestnictwa w SP.

Sprawne organizowanie przewozu młodzieży powołanej do brygad SP przy nadaniu tej akcji właściwego charakteru propagandowego i wychowawczego.

Pomoc w doborze pracowników etatowych w komendach SP.

Opieka nad pracownikami etatowymi SP i pomoc w pokonywaniu trudności zarówno w pracy jak i w życiu codziennym (sprawy mieszkaniowe, szczególnie trudne na terenie wiejskim).

Wykonanie powyższych zaleceń, które kontrolowane jest przez organa prezydiów rad hierarchicznie wyższych, powinno przyczynić się do zrozumienia roli i zadań Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” zarówno przez rady narodowe i ich organa, jak również przez społeczeństwo, co niewątpliwie pomoże podnieść poziom pracy terenowych komend SP, powiąże je z terenowymi organami jednolitej władzy państwowej, da lepszą niż dotychczas możliwość wykorzystania organizacji do realizacji zadań i prac rad narodowych, umożliwi pełniejsze wciągnięcie młodzieży do zadań produkcyjnych związanych z wykonaniem Planu 6-letniego, a co najważniejsze przyspieszy wychowanie nowego człowieka, nowych kadr budowniczych podstaw socjalizmu w Polsce.

O. KUCHCIŃSKA

Z-ca Przewodniczącego PRN
w Wągrowcu

O pracach rad i komisji pow. wągrowieckiego

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Wągrowcu, rozumie na ogół kolektywną pracę całego Prezydium, która bardzo różni się od pracy byłych starostów. Trudniej natomiast było przestawić pracę b. urzędników starostwa i b. samorządu, którzy długo nie mogli zrozumieć zasadniczej roli nowej władzy.

Wiele jeszcze zmienić trzeba w Prezydium gminnych rad narodowych. Większa część przewodniczących Prezydiów G.R.N. w powiecie wągrowieckim — to byli wójtowie, którym bardzo trudno było „podzielić się” władzą z całym Prezydium. W pierwszych tygodniach mej pracy, będąc w jednej z gmin dla omówienia akcji planowego skupu zboża, prosiłam o zwołanie prezydium. Spotkałam się jednak z takim wypadkiem, że przewodniczący Prezydium G.R.N. uważał za niepotrzebne zwołanie całego prezydium, uważał bowiem, że tak jak dawniej, jest w stanie sam omówić ze mną tę sprawę. Dopiero przez częste kontrole i obsługiwanie posiedzeń prezydiów G.R.N. przez członków Prez. P.R.N. zdołaliśmy powoli i systematycznie zmienić styl pracy w gminach.

Dobre wyniki daje organizowanie zebrań gromadzkich obsługiwanych przez członków Prezydium G.R.N. Trzeba zaznaczyć, że na ogół masy pracujące odnoszą się z uznaniem do nowych prezydiów. Zebrania gromadzkie obsługiwane przez członków Prezydium G.R.N. są poważnie przeprowadzane w formie pogadanek. Na tym zebraniu chłopcy opowiadają o swych

bolączkach. Trzeba, aby ich potrzeby były zaspokajane w miarę możliwości. Lepiej nie obiecywać, jeżeli się nie ma pewności pomyślnego załatwienia, aniżeli podrywać zaufanie chłopca do członka Prezydium G.R.N. Chłopcy zwracając się do nowej władzy z zaufaniem chce, aby był rzetelnie załatwiony. Nigdy nie zapomina co miał obiecane i członek Prezydium powinien tak podejść do niego, aby tego zaufania nie zawieść.

Obserwując pracę Prezydiów G.R.N. daje się zauważyć ofiarność tych ludzi i byłoby wielką krzywdą nie widzieć tego. Prez. G.R.N. bezpośrednio styka się z różnymi ludźmi, zarówno z pozytywnym, jak i wrogim elementem, w stosunku do którego trzeba wykazać wiele czułości klasowej, sprytu, cierpliwości, taktu i rozumu, ażeby rzecz załatwić odpowiednio. Jako przykład biorę jedną z trudnych gmin, jaką jest gmina Wągrowiec-Północ.

Teren o znacznych wpływach kułackich, a więc wymagający wielkiej czułości klasowej. Przewodniczący Prezydium G.R.N. ob. Matuszak, który jest dobrym organizatorem, zarazem dobrym członkiem partii i skutecznie broni pracujących chłopów przed wyzyskiem bogaczy. Do pracy swej podchodzi Ob. Matuszak z entuzjazmem. Pomimo, że teren jest ciężki, akcje przeprowadza się tam należycie. Ostatnio reforma walutowa, najsprawniej przeszła w tejże gminie dzięki dobrej organizacji. Wszystkie komisje wzięły aktywny

udział w realizowaniu reformy. Pieniądze wymieniono zbiorowo tak, że nie było tłoku ani ogonków.

Ciężko było również ze skupem zboża i ściąganiem należności podatkowych. Prezydium w porozumieniu z Komisją Rolną, Gminną Spółdzielnią i aktywnym gromadzkim zarządziło 8 przymusowych omlotów u opornych bogaczy wiejskich. Zboże odstawił do Gm. Spółdzielni.

Na wyróżnienie zasługuje praca członków Komisji Rolnej. Przewodn. Prez. G.R.N. i aktywny gromadzki w gromadzie Łukowo. Jako zobowiązanie dla uczczenia 33 rocznicy Rewolucji Październikowej chłopci tej gromady postanowili odstawić zboże. Gromada odstawiła 39 ton, wykonując roczny plan w 101 proc. oraz prace melioracyjne i naprawę drogi na sumę 17 000 zł w nowej walucie. Sołtys i trójka gromadzka zrozumieli należycie swoje obowiązki względem Państwa Ludowego.

Zupełnie przeciwnie do tej sprawy podeszła gromada Kaliska, wieś wybitnie kułacka. Sołtys tej gromady tłumaczył się brakiem zboża w gromadzie. Jednak po skontrolowaniu okazało się, że stoi jeszcze 9 stert niewymłóconych i prawie pełne stodoły. Zboże tej gromady w jak najkrótszym czasie wpłynie do Gm. Spółdz. Jeśli chodzi o inne zagadnienia, to wiele pracy Prezydium G.R.N. włożyło przy udzielaniu pomocy powstającym spółdzielniom produkcyjnym. Powstały na terenie tejże gminy 2 wsie produkcyjne. Spółdzielnia produkcyjna założona ostatnio we wsi Toniszewo, jest otoczona należytą opieką ze strony Prezydium G.R.N.

Jednakowoż Prezydium G.R.N. Wągrowiec-Północ nie doceniło pracy Komisji, które przecież powinny być zasadniczym trzonem w pracy Prezydium. Komisje posiadają plany pracy, jednak dotychczas nie wykazują większej aktywności. Dostatecznie pracują Komisje: Rolna, Oświatowa i Finansowo-Budżetowa. Reszta komisji słabo pracuje. To samo można powiedzieć o komisjach na terenie całego powiatu. Większa część komisji nie wykazuje aktywności. Słaby poziom członków komisji jest powodem nie zawsze dostatecznego wykonywania swych zadań. W tym wypadku winę ponosi również Prezydium P.R.N., które nienależyście interesuje się komisjami gminnych rad narodowych. Można zauważyć, czy to na szczeblu powiatowym czy gmin, że im wydatniej pracują komisje, tym lepszy rezultat pracy Prezydium.

Wielkim hamulcem w pracy Komisji G.R.N. szczególnie w porze zimowej, jest brak środków lokomocji. Teren gminy jest dość rozległy. Członek komisji chcąc dostać się ze swojej gromady do gminy, musi przebyć często kilkanaście kilometrów. Jako członek komisji, ma wykonać swą pracę w jednej z dalszych gromad. Kołosa nie dojedzie, a więc rowerem lub końmi. Zużywa na to masę czasu, a na załatwienie właściwej pracy, zostaje mu bardzo mało. Dlatego marzeniem Prezydium G.R.N. jest posiadać jakiś środek lokomocji, którym by

można w możliwie najkrótszym czasie przerzucać się na gromady. Zupełnie inaczej moim zdaniem przedstawiałaby się wówczas praca gminnych komisji radzieckich.

Powiązanie się z masami, to znaczy wejść w życie mas, znać ich potrzeby. Aby to wykonać trzeba być między nimi. Mało i średniorolny chłop, na ogół podchodzi do zagadnienia ze zrozumieniem. Ustosunkowuje się pozytywnie i rzadko można napotkać na opór z jego strony. Organizując planowy skup zboża, spotkałam się z charakterystycznymi wypadkami w gromadach. Ciekawa rzecz, gdzie sołtys i gromada bogata, tam zawsze ciężko i opornie idą świadczenia. Przykładem tego może być gromada Kujawki w gm. Wapno. Gromada kułacka, gdzie sołtys z nieufnością i wprost wrogo podchodził do planowego skupu zboża, przeciągając celowo termin odstawy. Jako również zły przykład podają gromadę Runowo w gm. Wągrowiec-Południe, gdzie większość kułaków nie odstawiła dotychczas zboża, a kilku z nich wymłóciło szczyty stert, resztę nakrywając słomą, aby zamaskować i ukryć resztę niewymłóconego zboża.

Drugim takim charakterystycznym przykładem w tej gromadzie jest bogacz wiejski Sierpowski, który rzekomo nie posiadał gotówki i zboża na zapłacenie podatku. Po przystąpieniu do przymusowych omlotów i zajęcia luksusowych mebli, pieniądze znalazły się natychmiast. Za to gromada Wiśniewo w gm. Damasławek, złożona ze średniaków i małorolnych z sołtysem i trójką gromadzką na czele, najbiedniejsza gromada w tej gminie, zorganizowała „Dzień Zbożowy” i wykonała roczny plan skupu w 103%.

Piękny czyn Październikowy podjęła Gm. Skoki, wykonując drogę o twardej nawierzchni od gminy do Spółdzielni produkcyjnej Rakojady na przestrzeni 3 km. Zaznaczyć tu należy ofiarną pracę szarwarkową chłopów okolicznych gromad jak również spółdzielców Rakojady, którzy w tak krótkim terminie przed nadchodzącą zimą zakończyli budowę tej drogi.

Nowym sposobem związania prac komisji Prezydium G.R.N. z masami ludowymi jest organizowanie „Dni Zbożowych” we wszystkich gromadach powiatu. Dni te mają na celu pogłębić świadomość szerokich mas mało i średniorolnych chłopów co do ważności kolektywnej pracy i wzmocnić czujność w stosunku do elementów wrogich i klasowo obcych. Z drugiej strony — wywiązać się z planowej odstawy zboża w jak najkrótszym terminie.

Wyniki tej akcji nie pozwoliły na siebie długo czekać, bo już w kilka dni później, cyfry wykazały znaczną nadwyżkę odstawy zboża.

Całość prac prezydium gminnych rad narodowych po ich przeanalizowaniu jest nacechowana troską o terminowe wykonanie pierwszego roku Planu 6-cio letniego, planu przebudowy naszego życia społeczno-gospodarczego i kulturalnego.

Ureguluj należność za prenumeratę r. 1950
i za I kwartał 1951 r.

M. SZPRINGER

Prezydium Woj. R. N. w Katowicach czuwa nad pracą terenu

Członkowie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w czasie swych wyjazdów w teren stwierdzili niedostateczną pomoc prezydiów P.R.N. dla prezydiów G.R.N. Sprawa ta wymagała szybkiej reakcji ze strony Prezydium Woj. R. N. szczególnie dlatego, że do prezydiów G.R.N. weszło wielu robotników z produkcji i chłopów, jak to się mówi, wprost od pług, którym potrzebna jest stała pomoc na nowym dla nich odcinku pracy.

W związku z tym Prezydium Woj. R. N. zwołało w dniu 24 listopada br. jednodniową konferencję. Konferencja wskazywała również przewodniczącym prezydiów G.R.N. na ich obowiązki i uprawnienia w stosunku do własnej rady, prezydium i komisji, a także do prezydium P.R.N.

Na konferencji byli obecni przewodniczący i sekretarze P.R.N. i M.R.N., oraz przewodniczący prezydiów G.R.N. — po kilku z powiatu. Łącznie w konferencji uczestniczyło 68 osób z terenu, w tym 26 przewodniczących prezydiów G.R.N.

Referaty i dyskusja naświetliły krytycznie pracę rad i ich organów na terenie województwa katowickiego.

Prezydium a rada

Sekretarz Prezydium Woj. R. N. ob. Babczyk, omawiając pracę prezydiów P.R.N. dał charakterystyczny przykład niedoceniań rady i sesji przez prezydium P.R.N. w Pszczynie. Przygotowując sesję Prezydium to nie zatroszczyło się nawet o odpowiedni lokal. Obrady rozpoczęły się z 2-godzinny opóźnieniem i odbywały się w ciemnej sali, gdzie niepodobieństwem było cokolwiek zanotować.

Dalszym przykładem niewłaściwego stosunku — tym razem do radnego — było wystąpienie zastępcy przewodniczącego Prezydium M.R.N. w Zabrze, który na sesji tej rady w niedopuszczalnej formie, po dyktatorsku odniósł się w dyskusji do radnego, gdy ten zapytywał prezydium o wykonanie uchwał rady.

Na prezydium spoczywa obowiązek dobrego przygotowania sesji rady. Wchodzi tu przede wszystkim sprawa tematyki sesji. Na porządku dziennym sesji powinno stać kilka zasadniczych spraw. Jeżeli natomiast porządek dzienny ma aż 17 punktów (Zabrze) wówczas żadna sprawa nie będzie dostatecznie omówiona.

W niektórych radach np. w M.R.N. w Zabrze utrzymał się dotąd niesłuszny zwyczaj podsumowywania dyskusji przez przewodniczącego prezydium rady. Podsumowanie dyskusji należy do przewodniczącego obrad, a przewodniczący prezydium rady powinien w imieniu prezydium ustosunkować się tylko do dyskusji.

Prezydium a komisje

Prezydium, lub jego poszczególni członkowie nie zawsze jeszcze podchodzą właściwie do spraw komisji.

Zdarzają się, co prawda rzadkie, wypadki nieukonstytuowania się komisji, na szczęblu G. R. N. (np. w gminie Toszek, pow. Gliwice).

Natomiast wiele jeszcze prezydiów G.R.N. nie docenia komisji rad. Na takie stanowisko prezydiów C.R.N. uskarżał się sekretarz Prezydium P.R.N. z Bielska. Mówił on, że prezydium G.R.N. nie pomagają komisjom w pracy i nie instruują komisji.

Na konferencji podnoszono sprawę odciążenia członków komisji t. zw. „zawodowych społeczników“, od części sprawowanych funkcji. Prezydium powinno omówić tę sprawę z partiami politycznymi i organizacjami masowymi i przekonać je o ważności pracy w organach rady narodowej. Skompletowanie składu komisji przez dobór ludzi gwarantujących powiązanie z masami pracującymi, to także obowiązek prezydium.

Członkowie prezydium, mimo dużej ilości spraw, które na nich czekają, powinni znaleźć zawsze czas na przyjęciu członka, a tym bardziej przewodniczącego komisji. Dlatego nie dobrze się stało, że zastępca przewodniczącego Prezydium M.R.N. w Zabrze nie przyjął przewodniczącego komisji tamtejszej rady, gdy przyszedł załatwić sprawy komisji.

Praca prezydium

Praca prezydium powinna być planowa, kolegialna, jeżeli chodzi o rozstrzygnięcie spraw należących do kompetencji prezydium jako całości, a także podzielna między poszczególnych członków prezydium, odpowiedzialnych za określone wydziały (referaty). W terenie nie zawsze jednak sprawy te są właściwie pojmowane i realizowane. Niektóre prezydium nie mają jeszcze planów pracy, zbierają się od przypadku do przypadku, albo w ogóle dłuższy czas nie zbierają się.

Nie ma planu pracy Prezydium G.R.N. w Miedznie pow. pszczyńskiego. Dziwna sytuacja wytworzyła się w Prezydium G.R.N. Kalety, pow. lublinieckiego. Stworzono tam jakby jakiś łańcuskowy system kontroli: członka Prezydium, który kieruje referatem kontroluje zastępca przewodniczącego, zastępcę — przewodniczący, przewodniczącego — sekretarz, sekretarza — członek Prezydium.

Prezydium nie umieją przeważnie mobilizować organizacji masowych do wykonania pewnych zadań. Dzieje się to dlatego, że nie utrzymują one z organizacjami łączności nie zapraszają przedstawicieli tych organizacji na swe posiedzenia, nie umieją zainteresować ich pracą rady i jej organów.

W prezydiach G.R.N. istnieje problem „dochodzących“, tj. nietatowych członków prezydium. Członkowie ci nie związani tak bezpośrednio jak etatowi z pracą prezydium nie spełniają często swych zadań. Taka sytuacja wytworzyła się w gminie Bojków pow. Gliwice. Otóż przewodniczący ułatwił sobie w ten

sposób rozwiązanie tego problemu, że wziął na siebie obowiązki nieetatowych członków prezydium. Jest to niesłuszne postawienie sprawy, bowiem w ten sposób zmniejszyła się ilość operatywnie działających członków prezydium, członkowie nieetatowi nie pracując — nie będą mogli aktywnie uczestniczyć w posiedzeniach prezydium, a sam przewodniczący wiele spraw nie będzie mógł załatwić po prostu dlatego, że — jak to się często mówi — doba ma tylko 24 godziny.

Rozplanowanie pracy prezydium i podział czynności między poszczególnych członków prezydium daje dobre rezultaty. W pow. tarnogórskim Prezydium P.R.N. podzieliło cały teren powiatu między swych członków. Każdy z członków Prezydium otrzymał po 3 gminy. Co kwartał następuje zmiana. W ten sposób Prezydium jako całość wie co się dzieje w terenie, gminy otrzymują bezpośrednią pomoc, a członkowie Prezydium, przejmując co kwartał nowy teren, na którym działał inny członek Prezydium, widzą jakie sprawy były potraktowane niedostatecznie lub niewłaściwie.

W tymże Prezydium P.R.N. podzielono pracę związaną z przeprowadzaniem różnych akcji (np. skup zboża, remonty z F.G.M., itp.) na poszczególnych członków prezydium. Daje to dobre rezultaty.

Na konferencji omawiano także zagadnienie sprawozdawczości. Ob. Babczyk — Sekretarz Prezydium Woj. R. N. podał przykłady poważnych zaniedbań na tym odcinku. Tak np. zdarzają się wypadki nadsyłania protokółów z posiedzeń prezydium i z sesji rady z 2-miesięcznym (M.R.N. — Bielsko) lub 1-mies. opóźnieniem (MRN — Zabrze).

Sprawozdawczość, która już istnieje, nie spełnia swej roli także dlatego, że prezydium P.R.N. nie czytają nadsyłanych materiałów. Prezydium miałyby znacznie większą znajomość spraw terenu, gdyby systematycznie czytały i analizowały sprawozdania, a w szczególności protokoły z sesji rad i posiedzeń prezydium.

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej prowadzi stałe kursy dla przewodniczących prezydium G.R.N. i M.R.N. Kursy dają dobre rezultaty.

Przewodniczący Prezydium G.R.N. w Pogwizdowie pow. Cieszyn mówił na konferencji o praktycznej wartości tych wiadomości, które zdobył jako słuchacz kursu. Po powrocie z kursu zaplanował on pracę Prezydium i pomógł w ułożeniu planów pracy komisjom G.R.N.

Konferencja dała terenowi wytyczne do dalszej pracy. Wytyczne te sprecyzował ob. Jaszczuk, Przewodniczący Prezydium Woj. R. N. w sposób następujący:

— prezydium P.R.N. powinny przeanalizować pracę prezydium G.R.N.,

— wszystkie prezydium powinny zainteresować się dopełnieniem swych składów osobowych w ciągu miesiąca grudnia,

— prezydium powinny czuwać nad pracą komisji i pomagać komisjom,

— prezydium powinny dbać o właściwe przygotowanie sesji i czuwać nad ich przebiegiem.

— prezydium P.R.N. powinny ułożyć sobie plan pomocy prezydium G.R.N. i traktować tę pomoc jako stały swój obowiązek.

Notatki z życia rad narodowych

O PRACY PREZYDIUM MRN W ZABRZU

Stwierdzić należy, że niektóre prezydium zdają sobie sprawę z odpowiedzialności za to, czy komisje pracują w ogóle, a jeżeli tak, to czy praca ich jest właściwa. Np. Prezydium Woj. R. N. Katowice po przeanalizowaniu współpracy Prezydium MRN w Zabrzu z komisjami MRN, po dyskusji na ten temat przy współudziale przewodniczących komisji Woj. RN oraz członków prezydium i przewodniczących komisji MRN w Zabrzu, doszło do wniosku, że komisje MRN w Zabrzu — jakkolwiek mają już poza sobą pewne osiągnięcia — niemniej jednak wykazują szereg niewłaściwości, jak np.:

- brak łączności z masami pracującymi,
- brak planów pracy, zaś te komisje, które plany takie posiadają, nie opracowały ich same, lecz opracował je wydział ogólny,

c) nie wykonują nadzoru nad organami wykonawczymi rady,

d) nie składają na sesjach rady sprawozdań ze swojej działalności,

e) nie są należycie zorientowane odnośnie swoich zadań itp.

Prezydium Woj. RN stwierdziło, że Prezydium MRN Zabrze nie doceniało swojego obowiązku na odcinku niesienia pomocy komisjom w porządkowaniu własnych prac, a przede wszystkim, że:

a) nie powiązało swojego planu pracy z planami pracy komisji,

b) nie zapraszało komisji na swoje posiedzenia,

c) ustosunkowywało się obojętnie do wniosków komisji, oraz przejawiało chęć podporządkowania sobie komisji i uczynienia z nich własnych organów pomocniczych.

Te fakty skłoniły prezydium Woj. RN do podjęcia uchwały zobowiązującej Prezydium MRN Zabrze do:

a) przepracowania planu pracy prezydium, powiązania go z planami pracy komisji i rozesłania go wszystkim komisjom. Plan pracy, oprócz elementów określających przedmiot pracy, ma zawierać jeszcze dwa dalsze elementy, a mianowicie — kto ma wykonać dane zadanie i w jakim terminie ma być to zadanie wykonane.

b) zapraszania na posiedzenia prezydium zainteresowanym komisji przy omawianiu spraw je dotyczących,

c) udzielania komisjom odpowiedniej obsługi ze strony odnośnych wydziałów,

d) przestrzegania obowiązku sporządzania protokółów z czynności komisji i przedkładania ich sekretarzowi Prezydium najpóźniej do dnia 7,

e) niezwłocznego wprowadzania w życie słusznych wniosków, względnie zaleceń komisji, zaś w razie niemożności ich zreali-

zowania, prezydium powinno dać wyczerpującą odpowiedź, dlaczego nie można zrealizować zaleceń komisji.

Ponadto prezydium Woj. RN zobowiązało prezydium MRN Zabrze do postawienia przed swoją Radą sprawy zwiększenia w radzie ilości robotników, autochtonów, bezpartyjnych i kobiet, oraz uporządkowania składu liczbowego wszystkich komisji.

Prezydium Woj. RN postanowiło również rozesłać odnośną uchwałę do wszystkich prezydiów MRN, celem omówienia na posiedzeniach w obecności przewodniczących komisji zagadnienia współpracy prezydiów z komisjami.

WYKORZYSTANIE „WSZECHNICY RADIOWEJ“ W PRACACH KOMISJI OŚWIATY I KULTURY

Wojewódzka Rada Narodowa w Olsztynie włączyła pracę „Wszechnicy Radiowej“ do planu swej pracy oświatowej. Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie na posiedzeniu w dniu 20 października br. podjęło uchwałę podkreślającą konieczność włączenia spraw „Wszechnicy Radiowej“ do zagadnień wchodzących w zakres planu pracy komisji oświaty i kultury rad narodowych oraz zwrócenia się do wszystkich zakładów pracy i instytucji na terenie województwa z prośbą o zakładanie nowych kół „Wszechnicy Radiowej“.

Postanowiono również powołać odrębną komisję społeczną dla czuwania nad całokształtem pracy kół wszechnicy, przydzielić referatowi wszechnicy lokal oraz zorganizować wśród pracowników Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie zespoły dyskusyjne „Wszechnicy Radiowej“.

Sprawami „Wszechnicy Radiowej“ winny zainteresować się komisje oświaty i kultury rad narodowych.

PRACA KOMISJI ZDROWIA MRN SZCZECIN W ZAKRESIE WALKI Z ALKOHOJIZMEM

Komisja Zdrowia MRN Szczecin może wylaznąć się wydatną pracą w dziedzinie zwalczania alkoholizmu. Na listopadowym posiedzeniu poświęconym wyłącznie zagadnieniu walki z alkoholizmem, komisja opra-

cowała szczegółowo ten problem. Wynikiem posiedzenia było wysunięcie przez komisję szeregu istotnych wniosków dotyczących: uświadamiania ogółu obywateli o szkodliwym działaniu alkoholu, rozpowszechniania znajomości ustawy przeciwalkoholowej i kontroli jej stosowania, przeprowadzania pogadanek wśród organizacji młodzieżowych o szkodliwości alkoholu. wciągnięcia do tej akcji aktywu związkowego i in. Prezydium MRN Szczecin zajmuje się obecnie tymi wnioskami, celem wprowadzenia ich w życie.

Przedmiotem obrad 6-ciu innych posiedzeń komisji zdrowia były sprawy uruchomienia Poradni Przeciwalkoholowej, remonty ośrodków zdrowia, uruchamiania żłobków i szeregu innych zagadnień.

KOMISJE GRN W IZBICY KUJAWSKIEJ PRACUJĄ

Komisje Gminnej Rady Narodowej w Izbicy Kujawskiej, pow. kolski wykazują dość żywą działalność. GRN powołała 7 komisji, które łącznie miały w okresie od 15. VII. — 11. XI. br. 33 posiedzenia, wykonując 42 kontrole. Komisje podjęły na swoich posiedzeniach 42 uchwały przy czym przekazały je prezydium do wykonania. Prezydium załatwiło 30 uchwał z przesłanych 42. Część uchwał została przez prezydium przekazana na sesje rady.

Wszystkie komisje mają plany pracy na IV kwartał zatwierdzone przez GRN.

Komisje współdziałały przy opracowaniu projektu budżetu i składały sprawozdanie na sesji ze swojej działalności.

Zobowiązania gromad w akcji skupu zboża były masowe i opierały się na planie skupu przyjętym przez zebrania gromadzkie z uwzględnieniem opinii rójek.

Powyższe poważne osiągnięcia pracy komisji są wynikiem przede wszystkim właściwego składu komisji, w których członkami są chłopci mało i średniorolni o właściwym podejściu klasowym.

O PRACY KOMISJI ROLNEJ GRN NIECHANOWO

W GRN Niechanowo, pow. Gniezno Komisja Rolna wykonała plan pracy za III kwartał. System pracy komisji jest następujący: po przeprowadzeniu kontroli przewodniczący zwołuje posiedzenie, na którym

każdy z członków komisji zdaje sprawozdanie z przeprowadzonej kontroli. Na podstawie sprawozdań konkretyzuje się wnioski dla prezydium. I tak np. w akcji omlotów postawiono wniosek do prezydium o sprawdzenie 3-ch kompletów omlotowych z Witkowa. w akcji wykopków spowodowano by prezydium wydało polecenie sołtysom celem wykorzystania maszyn będących w prywatnym posiadaniu w akcji pomocy sąsiedzkiej. W akcji siewnej jesiennej postanowiono na posiedzeniu w dniu 17 września 1950 r., że każdy z członków komisji objedzie teren przydzielonej gromady, skontroluje przebieg akcji i przedłoży sprawozdanie. Na tymże posiedzeniu komisja uchwaliła swój plan pracy i przydzieliła poszczególne gromady członkom komisji do stałego czuwania nad sprawami rolnymi w tych gromadach.

PRACA KOMISJI M.R.N W ŚLUPSKU

W Miejskiej Radzie Narodowej Ślupsk przejawiają pewną aktywność tylko dwie komisje: Finansów, Budżetu i Planu, oraz Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

W okresie czteromiesięcznej działalności Komisja Finansów Budżetu i Planu odbyła 9 posiedzeń, przeprowadziła 24 kontrole, uchwaliła 9 wniosków. Komisja przepracowała wnioski do projektu budżetu na 1951 r., skontrolowała wykonanie budżetu za 3 kwartały br., a ponadto przeprowadziła dwukrotnie kontrole działalności Wydziału Finansowego.

Komisja Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej odbyła w tym okresie 10 posiedzeń, przeprowadziła 57 kontroli, w wyniku których złożono do Prezydium M.R.N. 27 wniosków.

Komisja skontrolowała także działalność Wydziału Gospodarki Komunalnej oraz wykonanie budżetu za 3 kwartały br.

Komisja troszczy się o warunki mieszkaniowe przodowników pracy, stawia wnioski w sprawie oświetlenia ulic w dzielnicach robotniczych.

UCHWAŁA CZŁONKÓW KOMISJI MRN W ZDUNACH

Na posiedzeniu członków wszystkich komisji w MRN w Zdunach pow. Krotoszyn — zwołanym dla przeprowadzenia szkolenia — zebrani uchwaliли rezolucję, która między innymi postanawia:

1) Podnieść wydajność pracy w poszczególnych komisjach przez usunięcie niedociągnięć.

2) Włączyć członków komisji do akcji propagandowej powszechnego spisu ludności i przyczynić się, aby spis przeprowadzony był dobrze i sprawnie.

PRACA KOMISJI POW. R. N. W SZCZECINIE

Chociaż Komisje Zdrowia, Handlu oraz Gospodarki Komun. i Mieszkaniczej przy PRN w Szczecinie zostały powołane 12.V. 1950 r., dotychczas nawet nie ukonstytuowały się.

Aktywność innych komisji jest bardzo mała.

Komisje nie składały sprawozdań ze swej działalności na sesjach Rady. A szkoda, bo Rada przeanalizowałaby przyczyny słabej pracy komisji, uzupełniłaby szczupłe składy tych komisji i wytknęłaby komisjom kierunek ich dalszej pracy.

Nasi korespondenci piszą

W JAKI SPOSOB PRN W TARNOWIE WIĄŻE SIĘ Z MASAMI LUDOWYMI

Ustawa z 20.III. 50 r. stwarza warunki i możliwości stosowania jak najbardziej różnorodnych jakościowo i ilościowo form powiązania z masami. Mimo, że wszystkie te formy traktować należy jako środki do realizacji jednego celu, można je podzielić — z uwagi na ich charakter — na bezpośrednie i pośrednie.

Formy bezpośredniej łączności z masami

Prezydium P.R.N. w Tarnowie organizuje plenarne zebrania Powiatowej Rady Narodowej zasadniczo na sesjach wyjazdowych. We wrześniu b. r. zorganizowano sesję w Tuchowie, w październiku b. r. w Wierzchosławicach, a w grudniu br. planuje się zebranie P.R.N. w Ciężkowicach. Na sesji wyjazdowej P.R.N. w Tuchowie obecnych było około 600 przedstawicieli miejscowego społeczeństwa — w tym blisko 150 młodzieży, na sesję wyjazdową P.R.N. do Wierzchosławic przybyło z terenu około 500 gości — w tym około 100 młodzieży, przy czym reprezentowane były wszystkie gromady powiatu.

W dyskusji oraz w punkcie „zapytania i wnioski“, dopuszczano do głosu nie tylko radnych, ale każdego kto się pragnął do głosu zapisać. Z uprawnienia tego skorzystało na obu sesjach ponad 10 obecnych spoza Rady; w większości byli to członkowie gminnych rad narodowych.

Inną z form bezpośredniej łączności są narady społeczne organizowane na sesjach wyjazdowych, w których biorą udział: prezydium P.R.N. i prezydium G.R.N. oraz przedstawiciele miejscowego społeczeństwa.

Naradę taką organizuje się przeważnie celem przeprowadzenia konkretnego zadania. Tego rodzaju zebranie, poświęcone potrzebie przyspieszenia „wykopków“ odbyło się — z dobrym skutkiem — w spółdzielni produkcyjnej w Wierzchosławicach.

Szeroki, bezpośredni kontakt z masami można również uzyskać przez lotne lustracje dokonywane zespołowo przez prezydium, a mające na celu przeprowadzenie szeregu inspekcji na z góry określonej i podanej do wiadomości zainteresowanym trasie. Prezydium P.R.N. zaplanowało w najbliższym czasie takie lustracje celem skontrolowania i omówienia na miejscu prac inwestycyjnych z związku z budową szkół, uruchomieniem kamieniołomów, radiofonizacją i elektryfikacją.

Komisje rad narodowych również stawiają sobie zadanie bezpośredniego powiązania z terenem m. in. poprzez zespołowe wyjazdy. Np. komisja zdrowia P.R.N. udała się do Wierzchosławic celem skontrolowa-

nia i zbadania prac związanych z uruchomieniem ośrodka zdrowia. Dało to możność wysłuchania krytycznych uwag i życzeń miejscowego społeczeństwa na temat sytuacji w lecznictwie.

Inne komisje zaplanowały podobne wizyty na zakładach pracy. Udział członków prezydiów w różnych zebraniach zarówno w skali gminy, jak i gromady także umożliwił utrzymanie bezpośredniej łączności z masami, ułatwia postawienie zadań aktualnych dla danego terenu i przyczynia się do poznania najbardziej istotnych potrzeb miejscowej ludności.

Formy pośredniej łączności z masami

W zakresie pośredniej formy łączności przede wszystkim trzeba ustalić powiązanie prezydium z plenum rady narodowej. Sprawozdawczość prezydium, wysłuchiwanie głosów radnych, realizacja uchwały Rady, udzielanie żądanych wyjaśnień — oto instrumenty tej łączności.

W stosunku do rady narodowej analogiczne obowiązki ciąży na członkach komisji.

Inną jeszcze formą pośredniego powiązania z masami jest udział przewodniczących komisji na tych posiedzeniach prezydium P.R.N., na których analizuje się działalność odpowiedniego wydziału lub referatu, albo rozpatruje się bardziej poważne zagadnienie danego resortu, względnie problemowy wniosek komisji.

Dokonywane przez komisje ustawowe kontrole działalności wydziałów i referatów prezydium oraz instytucji — niewątpliwie również są wyrazem powiązania z masami i stanowią ważny czynnik usprawnienia pracy.

Niekiedy jednak komisje P.R.N., nie mogąc dojrzeć drogi prowadzącej do usprawnienia pracy związanej z danym problemem a widząc potrzebę tego usprawnienia — formułują wnioski w sposób zbyt ogólny i nie dość konkretny. Bardziej częsta sprawozdawczość komisji na sesjach P.R.N. i wysłuchiwanie uwag radnych — niewątpliwie polepszyłyby ten stan rzeczy. Jednakże prezydium P.R.N. w sposób nie wystarczający uwzględniało na porządku obrad Rady sprawozdawczość komisji.

Okresowe narady sekretarza prezydium z przewodniczącymi komisji P.R.N. i G.R.N. przyczyniają się do wymiany doświadczeń i koordynacji pracy poszczególnych komisji.

Mniej więcej raz w miesiącu prezydium P.R.N. organizuje sesję przewodniczących i sekretarzy prezydiów G.R.N., stawiając na porządku obrad aktualne problemy społeczne i gospodarcze i wysłuchując sprawozdań przedstawicieli G.R.N.

Jednakże prezydium P.R.N. nie potrafiło dotąd w sposób zadawalający roztoczyć opieki nad prezydiami G.R.N. Na tym odcinku wyraźnie dał się odczuć brak planowości.

Bardzo pożytecznym sposobem nawiązania pośredniej łączności z masami jest odbywanie systematycznych narad roboczych z władzami organizacji masowych i instytucji społecznych. W planie pracy prezydium P.R.N. przewiduje się w IV kwartale br. narady z Zakładem Lecznictwa Pracowniczego, P.Z.G.S.-em, Z.S.Ch., Z.N.P. i Z.M.P.

Andrzej Grzybowski

Przewodniczący Prezydium
Powiatowej Rady Narodowej
w Tarnowie

O PRACY P.R.N. W STRZELINIE

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Strzelinie ustawia swoją pracę w kierunku odpowiadającym planowemu powiązaniu działalności Rady Narodowej, komisji, Prezydium i wydziałów oraz Referatów z ludnością terenu powiatu.

Jedną z form powiązania rady narodowej z życiem ludności jest organizowanie sesji plenarnych w terenie. — Bowiem w roku bieżącym przeprowadzone 4 sesje plenarne, a to: 4.VI., 21.VII., 12 i 13.VIII. i 28.X. 1950 r. — dały pozytywne rezultaty, odbywały się one przy udziale od 100 — 250 osób spoza Rady.

Uczestnicy oprócz wysłuchanych sprawozdań, składanych przez Dyрекcję Zespołu P.G.R. Krzepice, Przewodniczącego Prezydium G.R.N. Głęboka oraz przez Przewodniczącego Prezydium P.R.N. — zabierali głos w dyskusji, poruszając aktualne sprawy, będące przedmiotem ich codziennych trosk życiowych. Szczególnie poruszano sprawę — przyśpieszenia remontów budynków mieszkalnych na terenie miasta Strzelina, omawiano sprawę spłaty podatku gruntowego i F.O.R.-u, akcji skupu zboża, wskazując wyraźnie wrocie machinacje spekulantów i bogaczy wiejskich.

Gminne rady narodowe stosują podobny sposób przeprowadzania sesji w gromadach, spółdzielniach produkcyjnych, zakładach pracy i t. p.

Z kolei pragnę omówić pracę poszczególnych komisji, które są ściśle powiązane z poszczególnymi wydziałami i referatami.

Np. Wydział Rolnictwa i Leśnictwa rozpracowuje wnioski i uwagi Komisji Rolnej, nadaje właściwy bieg wszelkim sprawom z tego zakresu, dopilnowuje wykonania wydanych w tym kierunku zarządzeń itp.

Referat Handlu, współpracując z Komisją Handlu, wypracowuje wnioski i dezyderaty Komisji i posiada szeroką możliwość — usunięcia w porę niedociągnięć, czy to na odcinku zaopatrzenia, czy w przeprowadzanej np. akcji skupu zboża.

Taki styl pracy aktywizuje personel wydziału czy referatu, wciąga go bezpośrednio w nurt zagadnień dotyczących życia mieszkańców, czy zaspokajania potrzeb — pozwala poddać krytycznej ocenie działalność, danego wydziału, naprowadzić i ustawić go we właściwym kierunku pracy, nie dopuścić do biurokratycznych wynaturzeń.

Wydział ogólny koordynuje pracę innych Wydziałów, udziela pomocy techniczno-biurowej poszczególnym komisjom i przeprowadza równocześnie kontrolę wykonania zarządzeń poszczególnych komisji, realizacji uchwał Rady, prezydium, — przygotowuje sprawozdanie z działalności komisji i wydziałów oraz prezydium — składane na sesjach.

Godną uwagi jest sprawa urządzanych przez prezydium Pow. Rady Narodowej — masowych zebrań na zakładach pracy, P.G.R.-ach, spółdzielniach produkcyjnych itp. gdzie np. delegat danego Zakładu, jako członek Powiatowej Rady Narodowej — wygłasza referat na temat swej pracy, zaś członek prezydium P.R.N., względnie kierownik wydziału wygłasza koreferat oparty na wnioskach odnośnej Komisji, np. Komisji Zdrowia, Komisji Pracy i Pomocy Społecznej.

Prezydium P.R.N. powołało stałych opiekunów jako łączników szczebla powiatowego z gminnym.

Opiekunowie ci mają za zadanie udzielania wszechstronnej pomocy w formie instruktażu, porad itp. — równocześnie są oni pomocnikami w wykonywaniu zadań stojących przed prezydiami rad narodowych w terenie.

Dla właściwego ujęcia form tych powiązań — wydział ogólny opracował w formie graficznej plan organizacyjny, — który już w pierwszej chwili daje możność zorientowania się w całokształcie działalności Powiatowej Rady Narodowej i jej Prezydium.

Józef Kulpa

Kierownik Wydziału Ogólnego
Powiatowej Rady Narodowej
w Strzelinie

Z działalności rad w ZSRR

PRZYGOTOWANIE WYBORÓW DO RAD DELEGATÓW LUDU PRACUJĄCEGO W ZSRR

W drugiej połowie grudnia 1950 r. odbędą się w Związku Radzieckim wybory do Rad Delegatów Ludu Pracującego. Wybory te są wielkim świętem dla mieszkańców Związku Radzieckiego, świętem ogólnonarodowym. Nie ma tam zwalczających się klas i antagonizujących interesów poszczególnych grup mieszkańców. Interesy te są wspólne dla wszystkich obywateli Kraju Rad. W Związku Radzieckim — pierwszym kraju socjalizmu na świecie masy pracujące przestały być

biernym obiektem wyzysku w rękach nielicznej grupy kapitalistów. Są one współtwórcami, są one współrządcami swego państwa. O tym, że ludność istotnie wykonuje i sprawuje tam władzę świadczy najbardziej demokratyczny nie tylko w formie, ale i w treści system wyborczy. Zasady wyborcze do Rad Delegatów ustala XI rozdział Konstytucji Stalinowskiej. W myśl zawartych tam zasad wybory do krajowych i obwodowych Rad Delegatów Ludu Pracującego, do Rad Delegatów Ludu Pracującego obwodów autonomicznych, okręgów narodowościowych rejonowych miejskich i wiejskich dokonywane są przez wyborców na podstawie powszechnego,

równego i bezpośredniego prawa wyborczego w głosowaniu tajnym.

Wybory delegatów są: powszechne, to znaczy, że wszyscy obywatele, którzy ukończyli 18 lat, niezależnie od przynależności rasowej i narodowej, płci, wyznania, cenzusu wykształcenia, osiadłości, pochodzenia społecznego i stanu majątkowego mają prawo brać udział w wyborach do Rad Delegatów Ludu Pracującego; równe — to znaczy, że każdy obywatel posiada jeden głos, wszyscy obywatele biorą udział do 2-ch lat, w jednokrotnych zasadach; bezpośrednio — to znaczy, że są dokonywane przez obywateli w drodze bezpośredniego głosowania na kandydatów.

Kobiety biorą udział w wyborach i mogą być wybrane na równi z mężczyznami. Również obywatele znajdujący się w szeregach Armii Radzieckiej mają prawo wybierać i być wybieranymi.

„Prawa“ wyborcze państw kapitalistycznych stanowią jaskrawe przeciwieństwo tych zasad. W państwach tych wojsko z reguły pozbawione jest prawa głosu. W Meksyku, Argentynie i około 30 innych państw kobiety do dziś dnia nie mają prawa głosu. Ograniczający wpływ na prawo obywateli ma cenzus osiadłości polegający na tym, że prawo głosu posiadają jedynie osoby zamieszkałe przez pewien określony czas w danym miejscu. Okres ten w poszczególnych państwach jest różny i tak np. w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej wynosi od 6 miesięcy do 2-let, w Belgii 6 miesięcy, w Anglii 3 miesiące. W ten sposób pozbawia się głosu pracowników sezonowych, osoby wyjeżdżające w poszukiwaniu pracy do innych miejscowości i miliony bezrobotnych wędrujących po kraju w poszukiwaniu pracy.

Ograniczenie prawa głosowania przejawia się również w ustaleniu wysokiej granicy wieku czynnego prawa wyborczego, np. w Danii, Holandii — 25 lat.

Te i inne przepisy ograniczające udział najszerszych rzesz ludności w wyborach powodują, że masy pracujące państw kapitalistycznych, zdając sobie sprawę z tego, że przy tych „przepisach“ wyborczych — wynik wyborów jest już z góry przesądzony, nie interesują się ich przebiegiem. W związku z tym w państwach kapitalistycznych najczęściej znaczny procent uprawnionych do głosowania nie bierze udziału w wyborach. W Związku Radzieckim natomiast cały naród, wszyscy obywatele, przez oddanie głosów manifestują swoją łączność i poparcie dla polityki Partii i Rządu oraz dążą do wybrania do organów swych władz najlepszych, najczynniejszych reprezentantów. Dowodem powszechności udziału obywateli w wyborach są ostatnie wybory do Rady Najwyższej ZSRR, gdzie oddało głosy ponad 99% uprawnionych.

W jaki sposób przeprowadzane są wybory do Rad Delegatów w Związku Radzieckim.

Wybory do Rad Delegatów Ludu Pracującego w ZSRR przeprowadza się w okręgach wyborczych. W okręgach tych sporządza się spisy wyborców, mianowicie w miastach spisy wyborców sporządzają komitety wykonawcze miejskich Rad Delegatów Ludu Pracującego, w miastach podzielonych na rejony — rejonowe komitety wykonawcze, w miejscowościach wiejskich komitety wykonawcze Rad Delegatów Ludu Pracującego (wsi, chutoru, aułu itp.).

Do spisu wyborców wpisuje się wszystkich obywateli, mających prawo wyborcze i zamieszkujących (stale lub

czasowo, w chwili sporządzania spisów wyborców na terytorium danej Rady, którzy ukończyli do dnia wyborów 18 lat.

Na 55 dni przed wyborami komitet wykonawczy Rady Delegatów Ludu Pracującego podaje spisy wyborców do wiadomości publicznej, zapewniając wyborcom możliwość zaznajomienia się z tymi spisami w lokalu Rady lub też w lokalu dzielnicy wyborczej.

O ile między ogłoszeniem spisu wyborców, a dniem wyborów, wyborca zmienia miejsce zamieszkania, właściwy komitet wykonawczy Rady Delegatów Ludu Pracującego wydaje wyborcy według ustalonego wzoru „zaświadczenie na prawo głosowania“, odnotowując fakt wyjazdu w spisie wyborców. Po okazaniu wspomnianego „zaświadczenia na prawo głosowania“ i dowodu tożsamości wpisuje się wyborcę w miejscu nowego (stałego lub czasowego) zamieszkania.

W przypadku nieprawidłowości stwierdzonej w spisie wyborców (nie wpisanie do spisu, skreślenie ze spisu itd.) można wnieść reklamację do komitetu wykonawczego Rady Delegatów Ludu Pracującego, który ogłosił spis wyborców. Komitet ten winien wniesioną reklamację rozpatrzyć w ciągu trzech dni. Po rozpatrzeniu reklamacji, komitet wykonawczy bądź ją uwzględni, bądź też zawiadomia na piśmie wnoszącego o powodach nie uwzględnienia, podając przy tym uzasadnienie swego rozstrzygnięcia. Odmowa wpisu może być przez obywatela zaskarżona do sądu.

W każdym kraju, obwodzie, okręgu narodowościowym, rejonie, mieście, dzielnicy miasta, wsi, osadzie powołuje się komisje wyborcze. Komisje te składają się z przedstawicieli związków zawodowych robotników i pracowników, organizacji spółdzielczych, organizacji partyjnych, organizacji młodzieżowych, stowarzyszeń kulturalnych i innych organizacji i stowarzyszeń masowych.

Zadaniem zasadniczym tych komisji jest czuwanie w swoich okręgach nad zgodnym z ordynacją przebiegiem wyborów, rozpatrywanie skarg na działalność komisji wyborczych niższych stopni i wydawanie rozstrzygnięć w tych sprawach, przygotowanie kart do głosowania, rejestracja wybranych delegatów do Rad Delegatów Ludu Pracującego.

Dla przyjmowania kart do głosowania i obliczenia głosów obszar miast, osad i wiejskich rad dzieli się na dzielnice wyborcze.

Utworzenie dzielnic wyborczych należy w miastach do komitetów wykonawczych Rad Delegatów Ludu Pracującego, w miastach o podziale dzielnicowym do komitetów wykonawczych dzielnicowych Rad Delegatów Ludu Pracującego na wsiach do komitetów wykonawczych rejonowych Rad Delegatów Ludu Pracującego.

W oddziałach i formacjach wojskowych, w szpitalach, zakładach położniczych, sanatoriach, domach inwalidów tworzy się odrębne dzielnice wyborcze. Dla zapewnienia faktycznej powszechności wyborów przewiduje się nawet możliwość oddania głosów przez osoby znajdujące się w dniu wyborów w podróży — w tym celu tworzy się w pociągach dalekobieżnych dzielnice wyborcze dla przyjęcia kart wyborczych od wyborców posiadających „zaświadczenia na prawo głosowania“.

W każdej dzielnicy wyborczej tworzy się dzielnicową komisję wyborczą, w skład której wchodzi: przewodniczący, zastępca przewodniczącego oraz członkowie w liczbie od 1 do 8-miu. Członkowie tej komisji są za-

twierdzeni w miastach przez komitety wykonawcze miejskich Rad Delegatów Ludu Pracującego, w miastach o podziale dzielnicowym i we wsiach przez komitety wykonawcze rejonowych rad.

Prawo do zgłaszania kandydatów do Rad Delegatów Ludu Pracującego mają organizacje społeczne, stowarzyszenia pracownicze, organizacje partyjne, związki zawodowe, organizacje spółdzielcze, młodzieżowe oraz inne organizacje i stowarzyszenia masowe.

Okręgowa komisja wyborcza jest obowiązana zarejestrować wszystkich kandydatów na delegatów zgłoszonych z zachowaniem wymogów konstytucji i ordynacji wyborczej.

Wszyscy zarejestrowani kandydaci na delegatów do Rad Delegatów Ludu Pracującego winni być obowiązkowo umieszczeni na kartach wyborczych.

Każdej organizacji zgłaszającej kandydata zarejestrowanego we właściwej okręgowej komisji wyborczej oraz każdemu obywatelowi Związku Radzieckiego przysługuje prawo nieskrępowanej agitacji za danym kandydatem na zebraniach, w prasie i innymi sposobami.

Wybory do Rad Delegatów Ludu Pracującego przeprowadza się jednego dnia, w dniu wolnym od pracy.

Dzielnicowa komisja wyborcza w ciągu ostatnich 15 dni przed wyborami codziennie powiadamia wybor-

ców drogą ogłoszeń lub w inny sposób o dniu i miejscu wyborów.

Oddawanie głosów odbywa się w dniu wyborów od godz. 6-ej rano do godz. 12-ej w nocy czasu miejscowego.

O godzinie 12-ej w nocy w dniu wyborów przewodniczący dzielnicowej komisji wyborczej stwierdza, że głosowanie jest zakończone i komisja przystępuje do otwarcia urn wyborczych.

Podczas gdy w państwach burżuazyjnych prowadzi się jawną politykę podżegania do nowej wojny, grożąc nawet zbrodniczym użyciem broni atomowej, wybory w Związku Radzieckim są widocznym znakiem udziału mas pracujących w pokojowej budowie lepszej przyszłości.

Blok partyjnych i bezpartyjnych ożywia twórcza praca pokojowa, zmierzająca do umocnienia gospodarki i kultury wyzwolonych spod jarzma kapitału ludów Związku Radzieckiego. W wyborach wyłonieni zostają przez masy pracujące Związku Radzieckiego ludzie, którzy kierują bezpośrednio wykonaniem wielkich Stalinowskich planów przebudowy przyrody, gigantycznych elektrowni, zalesienia pustyni i wykonania słynnych planów pięcioletnich.

Wiadomości urzędowe

KANCELARIA
RADY PAŃSTWA
Warszawa, dn. 6. XII. 1950 r.
Org. I/5/1179/50

PREZYDIA WOJEWÓDZKICH I POWIATOWYCH RAD NARODOWYCH

OKÓLNIK Nr 36 W SPRAWIE WYBORU ŁAWNİKÓW SĄDOWYCH

Reforma sądownictwa powszechnego w Polsce Ludowej rozszerzyła udział mas pracujących w wymiarze sprawiedliwości. Nowe przepisy przewidują, że sądy pierwszej instancji rozpoznają sprawy z udziałem ławników.

Ławników wybierają i odwołują właściwe rady narodowe, a mianowicie: ławników sądów wojewódzkich — wojewódzkie rady narodowe (m. st. Warszawy i m. Łodzi), ławników sądów powiatowych — powiatowe (miejskie, dzielnicowe) rady narodowe (art. 7 § 2 prawa o ustroju sądów powszechnych — Dz. U.R.P. z 1950 r. Nr 39, poz. 360).

W związku z tym prezydium wojewódzkich i powiatowych rad narodowych wytypują, w porozumieniu z organizacjami politycznymi, zawodowymi i społecznymi, kandydatów na ławników w potrójnej co najmniej ilości w stosunku do liczby podanej przez prezesów sądów apelacyjnych i szefów wojskowych sądów rejonowych (na szczęblu wojewódzkim).

Przy typowaniu kandydatów na ławników należy mieć na uwadze, aby na te stanowiska wysuwani byli

przede wszystkim robotnicy, małorolni i średniorolni chłopcy i członkowie spółdzielni produkcyjnych; osoby o nieposzlakowanej przeszłości politycznej i moralnej, ludzie świadomi klasowo, oddani władzy ludowej, cieszący się zaufaniem i autorytetem środowiska, nienagannie zachowujący się w pracy i życiu osobistym.

Należy zapewnić odpowiedni udział kobiet wśród ławników.

Przy typowaniu kandydatów należy wykorzystać dotychczasowe kadry ławników, które w pracy swej wywiązały się sumiennie z przyjętych obowiązków, natomiast należy pomijać te osoby, które nie wypełniały właściwie swych obowiązków ławników.

Listy imienne wytypowanych kandydatów w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z 15. XI. 1950 r. (Dz. U.R.P. Nr 52, poz. 481) i powyższe wytyczne winny być przedłożone na najbliższej sesji rady narodowej celem dokonania wyboru ławników.

Lista, którą odczytuje członek prezydium rady narodowej, referujący sprawę wyboru ławników, zawiera następujące dane: imię i nazwisko, wykonywany zawód, miejsce pracy.

Listy imienne wybranych ławników winny być przesłane przez prezydium wojewódzkich i powiatowych rad narodowych do prezesów właściwych sądów apelacyjnych niezwłocznie po dokonaniu wyborów.

Szef Kancelarii Rady Państwa

Marian Rybicki

Przebieg ustawodawstwa

W okresie sprawozdawczym ukazały się numery Dziennika Ustaw R.P. 52 i 53.

Dziennik Ustaw Nr 52 z dnia 27 listopada 1950 r. zawiera m. in.:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1950 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie uposażenia pracowników zatrudnionych w społecznych zakładach służby zdrowia (poz. 480).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1950 r. w sprawie trybu wyboru, odwoływania i wyznaczania do udziału w posiedzeniach sądowych ławników sądów wojewódzkich i powiatowych (poz. 481).

Dziennik Ustaw Nr 53 z dnia 29 listopada 1950 r. zawiera: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1950 r. w sprawie organizacji państwowych komisji arbitrażowych i trybu postępowania arbitrażowego (poz. 484).

Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 17 listopada 1950 r. w sprawie tymczasowych ulgowych przepisów budowlanych (poz. 487).

*

W Monitorze Polskim w tymże okresie czasu zostały ogłoszone następujące uchwały, zarządzenia, instrukcje i okólniki władz naczelnych o ogólniejszym znaczeniu:

Uchwała Rady Ministrów z dnia 30 października 1950 r. w sprawie państwowego planu stypendialnego dla młodzieży szkół wyższych, podległych Ministrom: Szkół Wyższych i Nauki, Oświaty oraz Zdrowia za okres od dnia 1 października 1950 r. do dnia 31 grudnia 1950 r. (M.P. Nr A-124, poz. 1536).

Uchwała Prezydium Rządu z dnia 8 listopada 1950 r. w sprawie premiowania maszynistek. (M.P. Nr A-125, poz. 1545).

Zarządzenie Nr 52 Komisji Dewizowej z dnia 2 listopada 1950 r. w sprawie wywozu i przywozu polskich pieniędzy w normalnym ruchu granicznym. (M.P. Nr A-125, poz. 1547).

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 4 listopada 1950 r. w sprawie zawierania umów o wykonanie robót budownictwa inwestycyjnego (M.P. Nr A-125, poz. 1553).

ZMIANY W PRZEPISACH PODATKOWYCH

W ostatnim okresie czasu zaszły wielkie zmiany w zakresie przepisów podatkowych.

Przed wszystkim dekret z dnia 21.IX.1950 r. o opodatkowaniu przedsiębiorstw, gospodarki społecznej (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 399) ustalił zasadę, że wszystkie jednostki gospodarki społecznej nie podlegają dotychczasowym przepisom podatkowym. Zasady opodatkowania tych jednostek będzie ustalała Rada Ministrów w drodze rozporządzeń, bądź uchwał. Tym zasadom będzie również podlegała działalność gospodarcza organizacji politycznych, społecznych i zawodowych.

Od dnia 1 stycznia 1951 r. wejdą w życie nowe przepisy podatkowe zawarte w dekretach z dnia 26.X.1950 r. o podatku obrotowym oraz o podatku dochodowym — ogłoszone w Dzienniku Ustaw Nr 49 br.

Bezpośredni związek z organizacją rad narodowych mają przepisy dekretu z dnia 26.X.1950 r. o zmianie dekretu o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 451). Mianowicie wprowadza się, jako stałą instytucję, obywatelskie komisje podatkowe, które według dotychczasowych przepisów miały charakter tymczasowy i były przewidziane na okres do dnia 31.XII.1950 r.

Nowe przepisy postępowania podatkowego stanowią, że przy organach finansowych pierwszej instancji działają obywatelskie komisje podatkowe. Obywatelskie komisje podatkowe są powoływane przez powiatowe (miejskie) rady narodowe. W skład ich wchodzi: przewodniczący, jego zastępca oraz 12 ławników i tyluż zastępców.

Szczegółowy tryb powoływania komisji, kadencję, skład osobowy, organizację oraz tryb postępowania ustala Minister Finansów.

Do zakresu działania obywatelskich komisji podatkowych należy orzekanie w sprawach podatkowych przekazanych im przez organy finansowe odnośnie wysokości podstawy opodatkowania w zakresie danin publicznych, co do rocznych wymiarów, jak i zaliczek.

Organy finansowe są uprawnione do przekazywania obywatelskim komisjom podatkowym tych spraw, w których według ich przekonania zebrane materiały dowodowe (księgi handlowe, deklaracje, zeznania) nie obejmują całego obrotu lub dochodu, a podatnik mimo wezwania nie skorygował zeznania do wysokości uznanej przez organ finansowy za słuszną. Przepisy te weszły w życie dn. 12.XI.1950 r.

Natomiast z dniem 31.XII.1950 r. gaśnie moc obowiązująca przepisów o lustratorach społecznych.

Wreszcie należy nadmienić, że nowe przepisy o postępowaniu podatkowym przewidują, iż Minister Finansów może zarządzić, aby orzekanie w sprawie środków odwoławczych od decyzji organów finansowych należało do komisji odwoławczych powoływanych przez prezydium wojewódzkich rad narodowych.

ZAOPIATRZENIE EMERYTALNE B. PRACOWNIKÓW SAMORZĄDOWYCH

Celem unormowania sprawy zaopatrzenia emerytalnego b. pracowników samorządowych oraz ich rodzin, wydany został dekret z 21 września 1950 r. o zniesieniu odrębnych systemów emerytalnych dla pracowników b. związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstw i zakładów tegoż samorządu (Dz. U.R.P. Nr 44, poz. 407), który wszedł w życie z dniem 1 listopada rb. Dekret ten znosi odrębne systemy emerytalne dla wymienionych w tytule pracowników i stanowi, że istniejące w tym celu odrębne fundusze emerytalne ulegają likwidacji, której zasady i tryb określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Pracowników b. związków samorządu terytorialnego, którzy byli uczestnikami odrębnych systemów emerytalnych, dzieli dekret na dwie grupy i zalicza: 1) do pierwszej grupy: a) objętych przepisem art. 4 pkt. 5 ustawy uposażeniowej z 4 lutego 1949 r. (Dz. U.R.P. Nr 7, poz. 39) tj. tych, dla których ustawa uposażeniowa ustaliła 12 grup uposażenia zasadniczego oraz b) objętych przepisami wydanymi na podstawie art. 24 ustawy z 28 października 1948 r. o zakładach społecznej służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. U.R.P. Nr 55, poz. 434), zaś 2) do drugiej grupy — wszystkich innych pracowników b. związków samorządu terytorialnego, będących uczestnikami odrębnych systemów emerytalnych.

Pracownicy zaliczeni do pierwszej grupy stają się uczestnikami Państwowego Zakładu Emerytalnego, pracownicy grupy drugiej podlegają ubezpieczeniu w Zakładach Ubezpieczeń Społecznych.

Do trzeciej grupy osób, którymi dekret się zajmuje, zaliczyć można:

1) osoby, które przed dniem wejścia w życie dekretu nabyły prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie odrębnego systemu emerytalnego oraz wdowy i sieroty po nich, jak również:

2) osoby, które nabyły prawo do zaopatrzenia emerytalnego z tytułu zatrudnienia:

a) w b. związkach samorządu terytorialnego na obszarach należących obecnie do Z.S.R.R.,

b) w b. Związku Rewizyjnym Samorządu Terytorialnego,

c) w b. Galicyjskim Wydziale Krajowym lub w b. Tymczasowym Wydziale Samorządowym w likwidacji we Lwowie bądź też podległych im urzędach i instytucjach — oraz wdowy i sieroty pozostałe po tych osobach.

Osoby, wymienione wyżej pod 1) i 2), otrzymują zaopatrzenie emerytalne z Państwowego Zakładu Emerytalnego.

Do osób, które określono wyżej jako należące do grupy pierwszej i do grupy trzeciej, stosuje się przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych z następującymi zastrzeżeniami:

1) do wysługi emerytalnej zalicza się okres wysługi emerytalnej samorządowej obliczony według zasad dotychczasowych, w przypadkach gdy te dotychczasowe zasady nie będą mogły być ustalone, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych: ustalenia tych okresów wysługi emerytalnej dokonują prezydium rad narodowych;

2) osoby określone wyżej jako należące do grupy trzeciej, zachowują prawo do pobierania zaopatrzenia emerytalnego nawet w tym przypadku, gdy okres ich wysługi emerytalnej samorządowej jest krótszy od okresu, przewidzianego w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Osobom grupy drugiej (podlegającym ubezpieczeniu w Z.U.S.) zalicza się dotychczasowy okres ubezpieczenia na podstawie odrębnych systemów emerytalnych: dotyczy to również okresów służby samorządowej na obszarach należących obecnie do Z.S.R.R.

Zaliczenie w innych systemach emerytalnych okresów wysługi emerytalnej lub okresu ubezpieczenia w b. związkach samorządu terytorialnego następuje bez obowiązku uiszczania składek lub opłat.

Zasady zaszeregowania do odpowiednich grup uposażenia osób, które pobierają lub pobierały uposażenia emerytalne z funduszy samorządowych, zostaną określone rozporządzeniem Rady Ministrów.

Terminy rozpoczęcia wypłaty świadczeń przez Państwowy Zakład Emerytalny ustali Minister Finansów. Do tego czasu zaopatrzenia emerytalne wypłacają nadal prezydium rad narodowych bądź inne instytucje w dotychczasowej wysokości z tym ograniczeniem, że poczynając od listopada br. — wypłacone uposażenia emerytalne nie mogą być niższe niż 90 zł (w nowej

walucie) i wyższe niż 300 zł, pensje wdowie niższe niż 63 zł i wyższe niż 150 zł, pensje sieroce niższe niż 21 zł i wyższe niż 36 zł miesięcznie.

Zaopatrzenia emerytalne wypłacane przez prezydium rad narodowych bądź inne instytucje do terminu rozpoczęcia wypłat przez P.Z.E. uważane będą za wypłacone zgodnie z obowiązującymi przepisami; jeżeli jednakże wypłacone w ten sposób zaopatrzenie emerytalne okaże się niższe od zaopatrzenia obliczonego na podstawie przepisów dekretu, to P.Z.E. wypłaci różnicę za czas od listopada br.

NORMY WYNAGRODZENIA ZA ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU POMOCY SĄSIEDZKIEJ

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 12 października 1950 r. ustaliło nowe zasady ustalania wysokości wynagrodzeń za świadczenia z tytułu pomocy sąsiedzkiej.

Stawki wynagrodzeń są zróżnicowane zależnie od rodzaju wykonanych prac, jak też oddanych do użytku środków przewozowych bądź narzędzi lub maszyn rolniczych.

W granicach maksymalnych stawek, określonych w ilościach zboża za poszczególne świadczenia, prezydium powiatowych rad narodowych — na wniosek prezydium gminnych rad narodowych — ustalają na terenach swej właściwości wysokość opłat, za świadczenia z tytułu pomocy sąsiedzkiej — zależnie od miejscowych warunków ekonomiczno-rolniczych

Opłaty określone w życie można również uiszczać w gotówce, przeliczając należną ilość żyta na pieniądze według urzędowo ustalonych cen dla żyta I standardu.

OBOWIĄZKI RAD NARODOWYCH W ZAKRESIE ZWIĘKSZENIA WYTWÓRCZOŚCI ZAKŁADÓW DROBNEJ PRODUKCJI

W nawiązaniu do artykułu p. t. „Zadania rad narodowych w sprawie zwiększenia produkcji artykułów masowego spożycia“, ogłoszonego w Nr 23-im „Rady Narodowej“, należy wskazać, że w Monitorze Polskim Nr A - 123 poz. 1529, została ogłoszona uchwała Prezydium Rządu z dnia 8 listopada 1950 r. ustalająca zasady organizacji zwiększenia produkcji artykułów masowego spożycia wytwarzanych przez społeczne zakłady drobnej wytwórczości.

Wymieniona uchwała w następujący sposób określa najważniejsze obowiązki rad narodowych w zakresie zwiększenia artykułów masowego spożycia.

Wojewódzkie rady narodowe zapewnią jak najbardziej korzystne warunki dla stałego rozwoju produkcji artykułów masowego spożycia w państwowym przemyśle miejscowym i spółdzielczości pracy, oraz opracują, w oparciu o istniejący potencjał zakładów drobnej wytwórczości i posiadane na danym terenie surowce, listy artykułów nowych, oraz tych artykułów, których produkcja może być powiększona. Listy te powinny być opracowane do końca br. i przesłane do Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

Prezydium wojewódzkich rad narodowych do dnia 17.II.1951 r. sporządzą i prześlą do CUDW wykazy

znajdujących się na ich terenie nieczynnych zakładów przemysłowych z projektem wykorzystania ich przez zakłady drobnej wytwórczości do produkcji artykułów masowego spożycia.

Zobowiązuje się rady narodowe do: otoczenia drobnej wytwórczości specjalną opieką przez częste sta-

Głosy prasy

W Trybunie Ludu Nr 334 z dnia 4 grudnia b. r. ukazał się artykuł Szefa Kancelarii Rady Państwa Ob. Ministra M. Rybickiego p. t. „Nowy aktyw społeczny w komisjach rad narodowych“.

Również w numerze 338 Trybuny Ludu z dnia 8 grudnia b. r. ukazał się artykuł M. Rybickiego p. t. „O wyższy poziom pracy komisji rad narodowych“.

W artykułach tych autor omawia na podstawie doświadczeń z terenu dotychczasową pracę i skład komisji, podając wytyczne dla ich uaktywnienia.

POGLEBIANIE PRZYJAŹNI POLSKO-RADZIECKIEJ

Przy Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w **Bydgoszczy** istnieje Koło Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, które przejawia żywą działalność.

Podstawowym zadaniem Koła jest zapoznanie społeczeństwa ze zdobyczami i osiągnięciami Związku Radzieckiego, z życiem i pracą radzieckich uczonych i robotników. Koło posiada bibliotekę z najlepszymi dziełami radzieckich pisarzy, która cieszy się wielkim powodzeniem. Członkowie Koła wyjeżdżają często w teren powiatu, by zakładać nowe koła TPPR. (Ziemia Pomorska Nr 323).

Miejska Rada Narodowa w **Katowicach** postanowiła przyczynić się do pogłębienia braterskiej przyjaźni między narodem polskim i narodami ZSRR przez: a) upowszechnienie wiadomości o doświadczeniach i zdobyczach ZSRR, b) popieranie wszechstronnego rozwoju polsko-radzieckiej współpracy kulturalnej, c) inicjowanie i branie udziału we wszystkich akcjach i poczynaniach zmierzających do zacieśnienia więzów przyjaźni między Polską a ZSRR. (Dziennik Zachodni Nr 320).

AKCJA SANITARNA

Komisja Zdrowia przy MRN w **Kaliszu** przeprowadziła kontrolę sanitarną zakładów fryzjerskich, zabudowań i placów publicznych.

Kontrola 35 zakładów fryzjerskich w Kaliszu wykazała, że szereg zakładów fryzjerskich wymaga remontu.

Wydział Zdrowia dokonał również inspekcji 16 szkół podstawowych, 4 gimnazjów oraz 7 przedszkoli. Ujawniono cały

wianie na posiedzeniach prezydiów rad narodowych zagadnień związanych z drobną wytwórczością, oraz przez uwzględnianie tych zagadnień w planach i pracy rad narodowych, jak też przydzielanie uspołecznionym zakładom drobnej wytwórczości odpowiednich pomieszczeń.

szereg niedociągnięć, które natychmiast zostały usunięte. (Głos Wielkopolski Nr 304).

Przy Prezydium M.R.N. w **Sopocie** istnieje od przeszło 5 lat referat sanitarno-epidemiologiczny. Zadaniem tego referatu jest walka z chorobami zakaźnymi oraz nadzór nad zakładami przemysłu, handlu spożywczego oraz nad ogólnym stanem sanitarnym miasta.

W okresie sprawozdawczym, obejmującym trzy kwartały b.r. zgłoszono na terenie m. Sopotu 735 chorób zakaźnych, wydezynfekowano 18,835 izb, zbadano 419 osób. Przeprowadzono liczne kontrole sanitarno-porządkowe na terenie miasta. (Ilustrowany Kurier Polski Nr 319).

SESJE WYJAZDOWE PREZYDIÓW RAD NARODOWYCH

Gminna Rada Narodowa w **Trzebowniku** woj. rzeszowskie obradowała na sesji wyjazdowej w Jasionce nad aktualnymi zagadnieniami gospodarczymi gminy. Postanowiono m. in. udzielić pomocy chłopom z **Jasionki** w zorganizowaniu spółdzielni produkcyjnej. Spółdzielnia powstanie wiosną 1951 r. Poruszono również sprawę utworzenia z gromad Jasionka, Stobierna i Wólka osobnej gminy. Przemawia bowiem za tym m. in. zbyt duża, bo wynosząca 17 km. odległość od Trzebownika. Dalszymi punktami obrad były sprawy szkolnictwa. (Nowiny Rzeszowskie Nr 328).

Ostatnia Sesja Wojewódzkiej Rady Narodowej w **Łodzi** odbyła się na terenie **Tomaszowa Mazowieckiego**. Ze sprawozdania Wydz. Oświaty wynika, że na terenie województwa pozostało do przeszkolenia 38 tysięcy analfabetów. Z liczby tej szkoleniem objęto ponad 17 tysięcy. Organizowanie dalszych kursów i zespołów trwa. Ożywioną dyskusję wywołał punkt obrad, w którym kierownik Wydziału Handlu zobrażował rozwój handlu na terenie województwa oraz stopień zaopatrzenia w poszczególne towary i artykuły. Dużo miejsca w dyskusji poświęcono konieczności postawienia na właściwym poziomie komisji handlu na wszystkich stopniach rad narodowych, uaktywnienia prac komitetów sklepowych przy placówkach handlu uspołecznionego, właściwemu planowaniu i równomiernemu rozprowadzeniu wszelkich artykułów oraz zagadnieniu właściwej polityki kadr handlowych. (Głos Robotniczy Nr 330).

Wobec wyczerpania nakładu Nr 8 – 9 – 10 dwutygodnika „Rada Narodowa” czyniąc zadość licznym prośbom terenowych działaczy rad narodowych do niniejszego numeru dodajemy bezpłatną broszurę zawierającą:

1. *Ustawę z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej.*
2. *Uchwałę Rady Państwa z dnia 12 maja 1950 r. w sprawie tymczasowego ramowego regulaminu obrad rad narodowych.*
3. *Uchwałę Rady Państwa z dnia 12 maja 1950 r. w sprawie tymczasowych wytycznych dla powoływania i działalności komisji rad narodowych.*

Adres Redakcji: Aleje Ujazdowskie nr 3 Kancelaria Rady Państwa tel. 89000-005 Red. — 131. Sekr. — 263

Redaguje Komitet. Przyjmowanie interesantów codziennie od 12 — 14

Prenumerata 1 egz. kwartalnie 7 zł 20 gr

Prenumerata przyjmowana P. P. K. „Ruch” — Oddz. Woj. w Warszawie Srebrna 16. tel. 80420 na konto PKO nr I — 6800

Wydawca: Spółdzielnia Wyd.-Oświat. „Czytelnik” Drukarnia Nr 2 Spółdz. Wyd.-Ośw. „Czytelnik”, Marszałkowska 3/5 B-133851

CENA 1 zł 20 gr

BIBLIOTEKA
UNIERSYTECKA
GDAŃSK

1950

01102